

VÖG VOLAPÜKA. 2012.

Ninädalised.

NÜM 1	4
O Volapükaf lens valavolik!.....	4
Pötü yelacen.....	4
Sletot klinik (fa Frank Roger).....	4
Vöds sapik (1).....	5
Lälid – kapit mälid (3).....	5
Putülasvin e pep (Fövot).....	5
Daifafided gretik.....	6
Vöds sapik (2).....	6
Lusag volapükik (petrad. fa J.-C. Caraco).....	6
Vöds nekösömik.....	7
NÜM 2	8
O Volapükaf lens Valöpo!.....	8
Lälid – kapit mälid (finot).....	8
Putülasvin e pep.....	8
Riskäd deadöfik.....	9
Lusag volapükik (2). Petrad. fa J.-C. Caraco.....	11
Kleilükam brefik fa Jean-Claude.....	11
NÜM 3	13
O Volapükaf lens Valöpo!.....	13
Penedagul.....	13
Segiv tuik.....	14
Hiel Arie de Jong kleilükom obes.....	15
Lälid – kapit velid (1).....	16
Tiedazälül lienetik.....	16
Dö hidünans deg e kesifans neflenik (petrad. fa A. de Jong).....	16
NÜM 4	17
O Volapükaf lens Valöpo!.....	17
Dünan nenmiserik (petrad. fa A. de Jong).....	17
Liud loveflanik (fa Frank Roger).....	18
Tikamagots frutik ömik.....	19
Lälid – kapit velid (2).....	19
Tiedazälül lienetik.....	19
NÜM 5	21
O Volapükaf lens Valöpo!.....	21
Lälid – kapit velid (3).....	21
Tiedazälül lienetik.....	21
Pened balid Yohánasà (pelov. fa Jleyer).....	22
Kapit lulid (fin).....	22

Pened balid de ‘Joannes’ (petrad. fa A. de Jong)	22
Kapit lulid (fin)	22
NÜM 6	25
O Volapükaf lens Valöpo!.....	25
Regän sülas sümön ad... (petrad. fa A. de Jong).....	25
Tälen.....	26
Dajonäd in bukem tata Bayänik (fa D. Gasper).....	27
Tikamagots frutik	27
Lälid – kapit velid (4).....	27
Tiedazälül lienetik.....	27
NÜM 7	30
O Volapükaf lens Valöpo!.....	30
Lälid – kapit velid (5).....	30
Tiedazälül lienetik.....	30
Tikamagots frutik	31
Pänan e pänot (fa Frank Roger).....	31
Bos se nos (fa J. Redgwell)	33
Tikamagot meditabik.....	33
Spikobsös Volapüki!	33
***	33
***	33
NÜM 8	34
O Volapükaf lens Valöpo!.....	34
Hiel Michael Everson – kadäman nulik	34
Pänan e pänot (finot). Fa Frank Roger	35
Hiel Arden R. Smith – kadäman nulik	36
Johann Martin Schleyer.....	37
NÜM 9	39
O Volapükaf lens Valöpo!.....	39
Nunod dö sümposium/dajonäd/spikäds lä bukem Bayänik tö zif München	39
Kleilükam.....	39
Dajonäd.....	39
Sümposium	40
Hiel Hermann Philipps – kadäman nulik.....	40
Labol-li ba lümäti? (fa Frank Roger).....	41
Sagods hielä Oscar Wilde.....	42
NÜM 10	43
O Volapükaf lens Valöpo!.....	43
Telefon polovik magivik (fa J. Redgwell).....	43
Stadanunod (fa Frank Roger)	44
Vöds nekösömik	45
Gramatagul	45
Sagods mödikum fa hiel Oscar Wilde	46
Natastunidot seledik	46
Fit as mebamal	46
Gav in ston	46
Mafots e vätot	46
NÜM 11	47
O Volapükaf lens Valöpo!.....	47
Lespats hitüpik (fa J. Redgwell).....	47
In vino veritas (fa H. Philipps)	48
Kadäm bevünetik Volapüka	48
Drim tefü pük mekavik e neudik (fa H. Philipps)	48
***	49
Züpädan (1). Fa Frank Roger	49

Röletans kil.....	49
Sagods fa hiel Oscar Wilde	50
NÜM 12.....	51
O Volapükaf lens Valöpo!.....	51
Kritidazäls pasetik, fütürik (fa J. Redgwell).....	51
***	51
Züpädan (2). Fa Frank Roger	52
Lälid in Stunalän	53
Kapit jölid	53
Krökidöp köradäima	53
Noatapenät obsik (1)	54
Kadäm bevünetik Volapüka	55
Sagods fa hiel Oscar Wilde	56
Läükot.....	57
Konstruierte Plansprachen sollen einfach und neutral sein	57
Registar.....	59
Lautans materas Volapükik	59
Lautans vödemas ini Volapük petradutölas.....	59
Vöds nekösömik.....	59
Dalebüds cifala.....	59
Nuns, jenotem Volapükamufa, jäfs kadäma	59

VÖG VOLAPÜKA YELOD TELDEGTELID

NÜM 1

YANUL 2012

(Pads 1 jü 8)

O Volapükaf lens valavolik!

PÖTÜ YELACEN

Kis ejenos-li oles ünü yel 2011? Nunolsös osi, begö!

Sevob, das din bal veütik ejenos, keli elogols almuliko in ‘Vög Volapüka’ Volapükamufa – penot balid saidiko lunik dü yels mödik. Penob dö tradut fa Guvan e Redakan obsik, Ralph Midgley, konota famik petiädöl volapükiko ‘Lälid in Milagän’ ela ‘Lewis Carroll’. Atos binos vobot vemo gretik ela Ralph, plä segivam almulik gaseda soelik volapüko pepüböla.

Ed ols, o reidans lestümik? Kisi pro pük obsik edunols-li lätiko? Üf no nunols osi, no kanobs sevön. Volapükan seimik lezilik esagom obe, das mökom lartügi dö pük obsik in dil e tim fagiks vola.

Yel okömöl obinos tumyelazäl deadama datuvala Johann Martin Schleyer. Obinos-li zäl in 2012 tü del 16-id gustula? E kis ejenos tü del at in Chaux de Fonds? Spelobsös, das seiman onunon obes dö jenot at.

Ed obs-li? Liomodo ozälobs zeli at ün gustul okömöl?

Vobö!

Brian R. Bishop
Cifal Volapükaneffa

2:1:2012

SLETOT KLINIK

(fa hiel Frank Roger)

Hiel Sammy äsmililom ven äloegom kömön grupi töranas. Ägekömons de Lak Panddhra, kö nendoto istunidons länadi jönik e failotis, kels ägelokons su niv takedik vata. Anu ästebedons nibudi lä stopöp nilik.

I memotiselans ömik votik ästebedons grupi nulik ‘dünetabas,’ bi äbinos pöt dialik ad tedön. Törans at te ozüikons jüs lüköm nibuda, e so obinons drefäbs ‘fasilik.’

Ästebedom grupi at lükömanas, ävälom balani utanas, ed änilikom lü om – man pinädik bäldotü yels foldegas, kel äsuetom vemo in plöjit leluimik oka.

“Ekö däsinots jönik,” äsagom, tovöl ‘lekanotis.’ “Nejeriks – remots gudik. Kil suämü dolars lul. Te xamolsös onis ol it.”

Man äsmililom, logedöl vifiko däsinotis. “Däsinots blägik/vietik legudik,” äsagom. “Edunol-li atis, ol it?”

El Sammy änutom. “Lekanots kalieta legudik, no-li?” E suämü gidik. Memot lölöfik.”

Man äxamom däsinotis valik, kels äjonons patis länoda zü Lak Panddhra, keli ivisitom ebo anu. Änutom lobülo, sagöl: “Benö! Dolaris teldeg lofob ole ta däsinots valik. Baicedol-li?”

Nu el Sammy päsüpädöm. Atos äbinos nekösömik. Kösömiko mutoy süädükön menis, tän ävilädons vemo, ab fino äremons däsinotis ömik ta muikos dolars tel-kil. Nek büo iremon stoki lölik oma, e nek ilofon ome dolaris teldeg äs anu. Man at, äbinom-li u mu liegik, u te stupädik? Too ekö pöt legudik ad gaenön dolaris teldeg.

“Gudöl!” äsagom el Sammy. “Dolaris teldeg odasumob.” Ägivom ome stoki lölik däsinotas ta dolars teldeg. Ädanom mani ed ämogolom. No ävilom blibön is, bi no labom canis votik. Nu omutom dunön däsinotis mödikum.

Lomo äpleidom, das ilevikodom dönu töranis – atna levikod go frutik. Ästeifülom ad fomälön logodi viktima oka, ven ulasumom

3:1:2012

däsinotis oma latikumo ad tuvön, das nig ififainikon, e te mödot padas vagik äreton – pads, kels ifrädons dolaris teldeg.

Ekö metod ela Sammy ad vinditön töranis e ad pönön onis demü tup, keli ikodons in vilag lifamode oma. Ivotükons vali, seko äcedom, das ägidetom ad sukön vinditi. Ekö metod oma ad kotenükön neodülis omik lä ons; lölöfiko no ädämükos büsidi oma as memotiselan. Äbinon sit, kel äjäfidon legudiko, e kela äpleidom.

Ämebom nog delis, ven lif vilaga äbinon balugik. Äbinon jenöfo vilag takedik päskaranas, kö mens älifons ed ävobons ma mod vönaoloveik. Anu päskarans äkanoms gaenön moni mödikum dub fotografots, kels ädunons törans, ka dub päskar. Konöm pigüflekon, foginans ilükömons, ed äbüdons vali anu; mans mödik iperons vobi, ed anu töbo äkanoms stütön famülis. Dels gudik büik äbinons ya mo. Seko vikodil alik äkuradükon omi. Äjokom name ini pok, äsetirädom zöti dolaras teldeg, ed ätovom oni äs vikodamal.

Ab... kion, nemü diab, ijenon-li? Äxanom zöti, äzüom oni ai dönu, äsukom da poks,... ab ätuvom nosi! Papüril at jenöfo ibinon zöt dolaras teldeg, ab nu äbinon vagik... papür nen völad seimik. Ibinon zöt pedobüköl me nig fino nelogamovik – kuratiko äs däsinots omik.

El Sammy äröлом papüri ini glop, ed ämojedom oni. Diabö! Ädästurom sui bed, lemufüköl puni lü töran maleditik. Klülabiko man äsevom omi, äsi cüt omik. Ba flen u röletan ibinon is enu, ed iremom däsinotis ömik somik. Isagom ome bo vali. Nu ästebedom eli Sammy ad remön 'lekani' omik. Ekö kod vilöfa omik ad remön, nen viläd, stoki lölik oma ta mon mödik – mon pedobüköl.

El Sammy äbinom lezunik. Ädasevom, das anu cüt omaifinikon. Repüti oma fino itüvoy. Omutom revidön disini oka, tuvön bosu nulik, primön dönu ko sletot klinik.

Si, ätikom, äsä ävätälom zöti vagik, äsi däsinotis, kels anu fümiko uprimons ad nelogädikön.

VÖDS SAPIK (1)

Sevol-li, kikodo God egivom obes lilis tel, ab te mudi bal?

4:1:2012

LÄLID – KAPIT MÄLID (3)

(fa hiel Lewis Carroll)

PUTÜLASVIN E PEP (Fövot)

Sosus Lälid iplöpof ad fanön oni, putül keliedabik ähaugoblodon äs stemacin, telöl e löiköl koapili ai, sodas, dü timüls ömik, töbo äkanof kipön oni.

Fino ätuvof metodi gudikün ad kälädön oni; (sevabo, ad zütülön koapili ini tuf semik, täno ad kipön lili detik e futili nedetik, nendas äkanon netülön oki), äpolof oni ini lut lardik. “If no mopolob putüli at,” ätikob Lälid, “odeidoy oni ünü dels ömik: if no mopolob oni, fümo odöbikob demü deid ona, id ob, no-li?” Äsagof vödis lätik laodiko, e putül ägrunon gespiko (no plu äsnidon anu). “No grunolös,” äsagof Lälid, “at no binon med gudik ad notodön senälis.”

Putül ägrunon dönu, e Lälid äküpedof logodi ona go dredäliko ad tuvön kodi atosa. Nen dot seimik, älabon nudi *vemo* flegik, kel äsümon plu ko nud svinik ka nud putüla; i logs ona äsmalikons vemo, no äs logs putüla; Lälid lölöfiko no plidof logodi ona. “Ab ba te äslokön,” ätikof, ed älogedof lü logs dönu ad tuvön drenis. Ab... drenis nonik.

“If ovedol svinil, o löfäb,” äsagof Lälid fefo, “no vilob plu kälädön oli. Prüdö! Putül keliedabik äslokön dönu (ud ägrunon, bi änemögos ad sagön kuratiko va slok, va grun), e so äfovons seilo dü tim ömik.

Lälid äprimof anu ad letikön: “Benö! Kisi odunob-li ko jafäb at lomo?” Putül ägrunon dönu so mäpetiko, das ädoniologof dredäliko lü logod ona. Atna no ädabinon dot:

5:1:2012

ekö jenöfo svinil, e cedü of, äbinos tatikälük ad polön oni fagikumo.

Seko edonükof sunädo jafäbi smalik, ed äbinof kotenik ad loegön motrotön oni takediko ini fot. “If ovedon svin madik,” äsagof oke it, “nendoto uvedonöv cil vemo nejönik; ab votaflano cedob, das binon svin jönik.” Ed äprimof ad betikön cilis votik sevädik, kels lönedonsöv äs svins legudik, ed ebo äsagof oke: “If te sevoyöv metodi ad ceinön onis –“ kü päsüpädofo boso ad logön Kati se Cheshire, kel äseadon su bimatuig fagotilü of.

Logöl eli Lälid, Kat älusmililon ai. Äjinson labön natäli fredaladälük, cedü of: ab id ädalabon kluvis *vemo* lunikis, äsi tutis mödik; sekü atos, ätikof, das sötoy trätön oni stümo.

“O Kat se grafän Cheshire,” äsagof boso plafiko, bi lölöfiko no äsevofo, va öplidon one nemi at; ye, te älusmililon boso vidikumo. “Benö! Jinos, das jünü plidon one,” ätikof Lälid, ed äfövofo: “Vilol-li sagön obe, begö! kiöpio sötoob golön isao?”

“Atos sekidon fümo de tävazeil ola,” äsagon Kat.

“Tävazeil lindifon obe – “ äsagof Lälid.

“Veg üfo no binon veütik,” äsagon Kat.

“- Bisä olükömob lü top *seimik*,” äkleilükof Lälid. “Ö! Binos fümik, das odunol osi,” äsagon Kat, “bis ogolol dü tim saidik.”

(Finot osökon)

6:1:2011

DAIFAFIDED GRETIK

Man seimik ämeikom daifafidedi gretik, pö kel ivüdom mödikanis.

E ven tüp fideda ikömon, älesedom hidünani, ad sagön vüdäbes: “Kömolsöd, ibä val nu binon blümik!”

Ab valans äprimons ad säkusadön baläliko okis. Balidan äsagom ome: “Eremob länedi, e mutob zesüdiko logön oni. Begob ole, säkusadolös obi!”

Votikan äsagom: “Eremob fimädis lul bubas, ed oblufob onis. Begob ole, säkusadolös obi!”

Dönu votikan äsagom: “”Ematikob änu, sekü atos no kanob kömön.”

Hidünan äkömom ad nunön atosi söle okik. Tän söl äzunikom, ed äsagom hidünane okik: “Gololöd suno lü piads e süts zifa, e blinolöd pöfanis, mifomäbis, bleinanis e lemikanis isio!”

Hidünan äsagom: “O sö! Utos, kelosi ebüdol, pedunon; ab tops nog dabinons.”

Tän söl äsagom hidünane: “Segololöd lü lesüts e buids, e mütolöd onis ad nükömön, dat dom obik fulikonös! Ibä sagob oles, das no balan utanas, kels büikumo pivüdon, oguton de daifided!”

VÖDS SAPIK (2)

Ad tidön obes, das sötoobs lilön telna plu, ka spikobs!

7:1:2012

LUSAG VOLAPÜKIK

Man sapik semik löfom menadi e nati. Klödom das menad e nat pefetanoms lölika fa God. Man sapik klödom i das balug sibinom in nat; das nat kosietom se jablon stäbik bal, kel denuom ömi laiko. Lautom poedotis e literati dö döls omik.

Lautel sapik at dlimom dö plan rigik, kel maegom klödis omik; plan at ninlabom disini städik plo plans valik in vol. Bepenom plani omik atamodo: Plan rigik binom rig plana alik. Labom stami

zenodik e bigik kel lenkipom flolis stenüdik e stamenis omsik. Bleds gelminoms de stam. Man sapik no nōmodom vulis plana.

Mens mödik steifoms penatōn plani lefulik at. In maegs fa mens difik, foms vulas e bledas plana at cenoms. Stam binom otik in mag alik. Man sapik cedom, das penats at binoms tu dejōtik. Ma om, plan lefulik binom dōlod, nen ya fom velätik.

Ye, lautel sapik e studels fiedik oma sūkoms plani rigik ven binoms in plads difik. Tāvoms mödo al divōn nati. Du tävs at, ninlogoms pladis foetik in läns difik. Man sapik tikom, das Tal binon plad fetikün, keli älogom evelo. Kludo, vedom pesuadöl, das plan rigik binom in län mafodik at. Ab nek tūvom evelo plani somik in Tal u votōpo.

Yels beigoloms. Man gretik bäledom e vedom sapikum. Sagom das plan lefulik binom-la luvelatiko bepenami foma bleda städik. Kludo, kanon tuvōn omi in plans valik.

Pos yels tum, mens mödik lestimoms mani sapik. Binom jamep natavestigelas, nolelas, filosopelas e lautelas,

8:1:2012

lautelas, kels sukoms penodis omik.

Natavestigel semik, kel binom züpel patiko fiedik mana sapik, klōdom das plan rigik sbinom. Plan at maegomōx gesagis omik dō volarät. Natavestigel vilom i blōfōn, das menad e nat pefetanoms löliko, bi eplakom lūgi pōsodik e sūkom tlodi.

Klōdom das alikos in vol esetenomok de rig bal. Rig epālom befūdōlo lifafomis mödikum sūmikis öme. Pāls suköl epālōms id, e sit at efovom du balions yelas. Natavestigel klōdom das lifafoms nulik äglōfoms e äcenoms pianiko, menodōlo pūliko len päl alik, dat vol tudelik, ko plans e nims äsi mens valik, ävedoms sbinōls.

Dōl volutik at kōmom de Nelijan semik, leigan natavestigela keli lestimom i. Nelijan at sesagom kauto dōlis omik, biye natavestigel binom kinikum e nāmikum ko ceds omik. (Tradutod in Volapük rigik fa Jean-Claude Caraco; [finot](#) sökon ün mul okömöl)

VÖDS NEKÖSÖMIK

BUB	ox, Rind, boeuf.
DAIFAFID	banquet, Festessen.
FAILOTS	ruins, Trümmer.
FAINIKÖN	to fade, welk warden, disparaître peu à peu
FIMÄD	yoke, Gespann, joug.
GELOKÖN	to reflect, spiegeln, se refléter.
GÜFLEKÖN	to turn upside down, verkehren, mettre sens dessus dessous.
HAUGOBLADÖN	to puff, keuchen, haleter
MEMOT	souvenir.
TUF	bundle, Bündel, (petit) sac
VIKODAMAL	trophy, Trophäe, trophée.
VILÄDÖN	to haggle, willkürlich handeln, marchander.
ZÜIKÖN	to walk up and down, umhergehen. marcher de long en large.

VÖG VOLAPÜKA YELOD TELDEGTELID

NÜM 2

FEBUL 2012

(Pads 9 jü 16)

O Volapükaf lens Valöpo!

Mon pledon rouli veütik in lif aldelik obas. Neodobs moni ad remön zesüdotis lifa. Ün yels pasetik, äkanoy, ko pläots nesuvik, tuvön vobi alsotik ad gaenön moni saidik ad atos. Ab sis yels ömik stad finenik da vol enegudikon.

Enu mödikans protestons ta sit finenik it. Sagons, das binon dobik, bi liegikans liegikons ai, du pöfikans pöfikons ai, e bi pöfikans pladulons pluamanumi sifanas, riskäd dabinon , das krim oglofon vifiko in läns valöpo.

Ab lio eliegikons-li liegikans? Cedü ob, dabinons klads fol in tef at:

Mens ömik liegik egetons moni mödik sekü gerots; mens nemödik äbinons läbiks ad getön moni mödik de loter. Büsidacifs egetons moni mödik, bi büsid eplöpon sekü geid onsik, e mutoy koefön, das emeritons oni, bi evobons noe dü del, abi dü neit it.

Ab i dabinons mens, samo: kanitans, bioskopastelans, famans in radion e televid, kels binons vemo liegiks. Ab kikodo binons-li liegiks? Bi mens valemik (ninädü pöfikans mödik) evilons juitön skilis onas, e vilöfo epebons moni se poks lönik ad atos.

Seko, pläämü klad balid, kanoy anu gespikön säki: Lio eliegikons-li liegikans? Binons so liegiks, bi obs valiks eliegükons onis. Ab do pöf binon nendoto badik, tulieg binon badikum. Steifülobsös ad blibön semo vü flans at lemuik tel!

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

sedom
Ralph

II:10:2012

LÄLID – KAPIT MÄLID (FINOT)

PUTÜLASVIN E PEP

Lälid äsenälof, das no ökanoy noön atosi, seko äsäkof säki nog bali: “Pösods liosotik lödons nilo?”

“Lüodü *at*,” äsagon Kat, lefänölo lufuti detik, “lödom Hätel; e lüodü *et*, äsagon Kat, lefänölo lufuti votik, “lödom Mäzul-Liev. Visitolös seimani omas; bofikans binons lienetans.”

“Ab no vilob kolkömön lienetanis,” äsagof Lälid.

“Ab no okanol vitön atosi,” äsagon Kat; “Is alans binons lienetiks. Ob binob lienetik. Id ol binol lienetik.

“Lio sevol-li, das binob lienetik?” äsagof Lälid.

“Binos klülabik,” äsagon Kat, “pläo no binolöv is.”

Ab Lälid lölöfiko no ätikof, das blöf ädabinon; too, äfövo: “E lio sevol-li, das *ol* binol lienetik?”

“Balido,” äsagon Kat, “dog no binon lienetik. Baicedol-li?”

“Niludob sio,” äsagof Lälid.

“Benö!” äfövon Kat, “dog yamedon ven zunon, e lemufükon göbi ven binon läbik. Ab *ob* yamedob ven binob läbik, e lemufükob göbi ven zunob. Kodü atos, lienetob.”

“*Ob* nemob atosi murön, no yamedön,” äsagof Lälid.

“Nemolös osi ma ced olik,” äsagon Kat. “Opledol-li krokodi adelo ko Koradam?”

“Pled somik plidonöv vemo obi,” äsagof Lälid, “ab no nog egetob vüdi.” “Ologol obi us,” äsagon Kat, ed äbinon onu mo. Lälid lölöfiko no päsupädofo dubo, bi ya äkösömikof ad dins bisarik at. Du älogedof lü bimatuig, kö Kat iseaddon büo, ekö on dönu.

“Reto, kis ejenos-li putüle?” äsagon Kat. “Tio eglömob ad säkön.”

“It evedon svinil,” äsagof Lälid, takediko, kuratiko äsif äbinon jenot aldelik.

“Äcedob, das atos öjenos,” äsagon Kat, ed äbinon mo. Lälid ästebedof boso, lafaspelöl ad logön oni dönu, ab no ägekömon, e pos minuts du-tel, ägolof ve veg, kö, ma sagäd, Mäzul-Liev lödom. “Elogob hätelis büo,” äsagof oke it, “Mäzul-Liev obinon nitedikün, e ba no obinon lelienetik, bi anu binos mayul – nemuiko no so lienetik äsä äbinon mulü mäzul.” Sagölo atosi, älöpiologof, ed ekö Kat se Cheshire dönu, kel äseaddon su bimatuig.

“Esagol-li svinili, u figili?” äsagon Kat. “Esagob svinili,” ägespikof Lälid, “e no kömolös e mogolölös so spidiko: suidükob sovemo.”

“Benö!” äsagon Kat, e atna änelogädikon saidiko nevifiko; balido finod göba änelogädikon, e fino lusmilil, kel äreton pos nelogädikam reta. “So! Elogob suvo kati nen lusmilil,” ätikof Lälid, “ab lusmilil nen kat...! Ekö din bisarikün lifa lölik oba!” No igolof go fagikumo ven äkanof logön domi Mäzul-Lieva: ätikof, das binon dom, keli äsukof, bi kamens äbinons fomü lils e nuf pätegon me pläd. Dom äbinon so gretik, das no älabof kuradi saidik ad golön nilikummo jüs ituetof dileteti nedetik mödikum garida; anu älabof geiloti za piedas tel, ab igo anu änilikof lü on boso plafiko, sagölo ofe it; “Ed ai no sevob, va büoced valemik lelienetikama ona binonöv verätik! Tio vilob, das igolob ad visitön Häтели plao!

[[Fövot.](#)]

RISKÄD DEADÖFIK

(fa hiel Frank Roger)

Solam, svimöp, migotadrined se län solöfik, e buk nitedik – ekö desir soelik onas ün tim at. Jiel Cindy älogedof viföfiko matani, kel äseatom näi of. No igo äneodom buki, e ya islipülom te ünü minuts ömik pos lüköm lü svimöp. Tü düp at gölik, äbinons jenöfo soaliks – nendoto lotidans votik äjanedons nog in lotidöp, u ba äslipons.

Äslürfof drinedi oka, äfärmükof logis dü timüls ömik, ed äjuitof stralis sola, kels älöfülons skini oka. Ikoslogons freda vakeni at, ed äfümetons ad juitön minuti alik ota. Ämaifükof logis dönu, äsumof buki, ed äprimof ad reidön.

Töbo ireidof lafapadi, ven älilof vögi laodik zunik. Man ästanom fo ons. Kiöpao ikömom-li? No ililof lükömön omi, e fümü no älogotom ni äs lotidan, ni äs balan pösodefa in lotidöp.

“Riskädikob!” älerorom man ofe hüsteriko. “Ba riskäd deadöfik! Pöjutoms obi. Ünü sekuns ömik kanons lükömön isio. O läd! no labob timi mödik, seko no kanob kleilükön vali ole. Äbinob fopik ad golön ai isio ed usio, ab no äsevob täno riskäd is tefik...”

Cindy älogetof lü om, ab lölo no äsevofo dö kel älerorom.

Klülabiko man ilogom notodi ofa, ed äfövom: “Prüdö! No labob timi saidik ad kleilükön vali, e piidob vemo ad kömön isio so, ab...” “Noidil se rietalinaglok äropon seti. Äblasfämom ed äfövom: “Jiedö! binos badikummo, ka primo äcedob. Mutob möön mu vifiko! Pidob ladöfiko.” Pos vöd lätikün, man inelogädikom äs magod in televid pesekurböl. Cindy älogedof lü hiel Ted, kel äjinom galikön.

“Ed atos, kisi ätefos-li?” äsäkom. “Kiöpao egolom-li man et? E dö kel äspikom-li? E kiöpao ekömom-li?”

“No sevob,” ägespikof Cindy. “Sevob lenosi. Enunedom obis dö riskäd semik. “No vilob lilön dö riskäd.” äsagon Ted. “Vakenobs. Fredob vemo, das binom mo.” E so äjinos, das bespik ifinikon. Ted äfärmükom logis dönu, Cindy äprimof nogna ad reidön buki.

Ab töbo pos minuts lul, man telid ilükömom neseimao.

II:13:2012

Älogom onis, kels äseidons flanü svimöp, ed äsäkom: “Säkusadolsös obi, begö! ab elogols-li mani is enu? Ek, kel epubom süpo, e kel enepubom poso? Ek, kel äjinom äsif päpöjutom?”

Cindy änutof.

“Benö! Ya ebinom is. Prüdö! No küpälols omi. Glömolsös vali, keli esagom oles, cedidolsös, das nos ejenon. No tefon olis. No favolsös! Danö!

Man äsmililom, ed änepubom kuratiko äs man balid.

Kis diabö! jenon is?” äsäkom Ted, kel igalikom dönu se slipül. “Kims binoms-li pösods at? Bo dünans lotidöpa-li?

“No cedob osi,” Cindy ägespikof. “Lölöfiko no sevob, kis ejenon!”

“Sötoms leadön obis takediko,” äplonom Ted. “Vakenobs anu; epelobs moni, dub vob mödik pegaenöl, ad lifädön timi juitik is.

Cindy änutof dönu. Matan ofa ägidetom. Ab äjuitoy seili anu, seko äsumof buki oka nogna.

Ab pos minuts ömik, mans tel äpuboms otöpo, kö mans votik ibinoms. Atans leigedaklotoms, e fümiko no äbinoms ni lotidans, ni cäläbs lotidöpa. Ba äbinoms-li poldans? Atos äbinos bo fefik.

“Säkusadolsös obi,” äsagom balan omas, “pöjutobs mani riskädik, e cedobs, das bo ekömom isio. Elogols-li fädo omi? Espikols-li ko om? Ebespikols-li nunis seimik ko om?”

Cindy änutof. Jenöfo äbinom man is, kel epubom, äs ol neseimao, täno enepubom poso.”

“Nendoto äbinom utan, keli sukobs. Lebegobs oli ad vitön omi. Mutobs fanäbükön mani at. Danob oli demü yuf ola.” E mans tel at änelogädikoms.

“Nesiäm at saidon!” äplonom Ted zuniko. “Elielol sagön diotani et: “Lebegobs oli ad vitön mani at.” Ab jenöfo

II:14.:2012

utans döboms, kels süpo ekömons isio, e kels steifüloms ad dämükön vakeni obsik. Lükömonsös lü diab!” Cindy ämutof siön, das matan gidetom. Lotidöpacifef no sötön sufälön dinis somik. Äbinos skänik, ed ädämükos vakeni. Anu äspelof, das bölad somik ifinikon, ed äsumof buki oka dönu.

Pos minuts lul, äklülädos, das no nog ifinikos, bi ekö vom, kel ästanof flanü Cindy.

“Säkusadolös obi, begö!” äsagof kudiko. “Sukob matani oba, e spelob ad tuvön omi büä Timapoldans ofanäbükoms omi. Riskädikom levemo.”

Cindy ägespikof: “Cedob, das elogobs e matani ola e poldanis, dö kels spikol. Ab kis tefon-li atos?”

Vom jiniko äprimikof ad drenön. “Legodö! Pöjutoms ya omi. Ba ekömob tu latiko, e dotob, das lavogan omik oyufom omi. Sevol-li, das täv da tim binon talonik? Matan oba binom balan tävanas somik bü zep lona, ab lon at binon bümütovik, vätälü täv da tim. Matan obik ye no zepom lonöfi atos. Klülabiko Timapoldans no baicedoms ko ced et, e pöjutoms omi. Godö! Spelob, das no okömob tu latiko. Danö!”

Änelogädikof äs votikans.

“Elilol-li atos?” äsäkof Cindy.

“Kredol-li jenöfo vödis voma et? Cedob, das ya sevob dö kis tefon,” äsagom Ted vimiko. “Ekö pled seimik; binos diled programa lotidöpa ad muadön lotidanis. Obüdob getedabüri ad no plu böladön obis ko din at.”

“Fümol-li dö atos? Lio lotidöpapösodef kanon-li logädikön e nelogädikön somo? Atos binonöv cütid stunüköl. E man balid äsagom, das riskäd pro om äbinon go fefik, e poso elogobs poldanis, äsi jimatani omik.”

“Lölöfik no sevob! Alo kotenob, ifü obs it no riskädikobs. No glömolös, begö! das vakenobs anu. Epelobs moni mödik ad juitön vakeni obas. Ospikob ko getedan latikummo. Nesiämi somik no osufälöb plu!”

“Niludob, das gidetol,” äsagof Cindy, ed esumof buki oka dönu, spelöl, das fino ojuitof oni nen rop fovik.

II:15:2012

LUSAG VOLAPÜKIK (2)

If plan rigik natavestigela sbinom, okanom blöfön das plans valik kömoms de rig bal. If plans valik kömoms de rig bal, täno cedom das mens valik mutoms kömön i de rig bal. Jimatel löfik yunik natavestigela ädeilof ätimo. If fom stäbik semik patuvom linedü lifikans valik, okanom petlodön ko nol das lif ofa fovom in mänifod nefinik natajablonas.

Döl natavestigela dö plan rigik binom difik de at mana sapik. Sikodo, bepenom omi atamodo: Plan rigik binom plan nimik de mel. Plan nimik at kosietom se dils hogilik difik ko gelmins e tuigs mödiks. Logodom äs glup glünedas müedik e flobebas. Hogs gletik e smalik tegoms pleni lölik plana nimik. Ats binoms muds plana. Plan lefulik binom mot vönik planas nimik valik.

Natavestigel e studels fiedik oma sukoms ziliko plani rigik oma in dils mödik in mel. Ninlogoms jolas foetik länas difik, ab tükoms nevelo plani somik.

Natavestigel fovom al klödön das plan rigik sbinom, e fovom al penatön plani. Lesagom das penats omik maegoms plani nimik sbinöl. Natavestigel plösenom bililädis mödik dö plan, äsi teoris omik kels kotefoms ko döls mana sapik e Nelijana. Jafom penatis mödik al kopanön bililädis omik. Ats binoms vemo jönik, ko dekams mödik. Penats e teors natavestigela papüboms in buks popik.

Balido, mens mödik löfoms bukis natavestigela. Publüg valemik klödom das buks ninlaboms nunis kels palogoms kösömiko te fa nolels e natavestigels. Natavestigel vedom famik. Maegs omik blünoms ninatemi kanales kels milagoms detüls nogotik äsi skilis natavestigela al loegön.

Ab nolels e natavestigels palestimöls mödiks sagoms das plan rigik oma no sbinom, kludo, maegs in buks natavestigela binoms neveladik. Lesagoms das penats blöföms das natavestigel binom cütel. Studels anik natavestigela fimoms das nek ätükvom evelo plani rigik.

Natavestigel pesuadom das nepöloom, e krüts ta om binoms tö glötiks dö plöp omik. Disputs badik mödik sekoms.

II:16:2012

Nelijan yüfom natavestigeli, ab kaütom, das natavestigel elesagom cedis omik tu nämiko.

Natavestigel fovom al sukön plani rigik oma. Du suks at, tükvom mödi gletik planas melik e fomas nimik vemo smaliks kelis no änonon büo. Natavestigel kladom tükvotis nulik oma medü nems stimü jimatel edeilöl omik. Fovom al pübön bukis omik ko maegs planas e fomas nimik. Mags jönik at maegoms legudiko teoris omik, ab no binoms koips fümik lifa jenik. Sikodo, mens mödik seplänoms das penats omik binoms cütik. Neläbäd dikoda lusukom natavestigeli daü lif omik.

Yels beigoloms. Natavestigel vedom bäledik. Plan rigik oma no petükvom evelo. Neflens natavestigela geboms nog maegis omik äs zeilapüns plo legleips vödik omsa. Jünü, memon natavestigeli demü maegs niludiko cütiks, plas demü läpols völadik oma plo natastud.

(Tradutod in Volapük rigik fa Jean-Claude Caraco)

KLEILÜKAM BREFIK FA JEAN-CLAUDE

Ün del 3id dekula yela 2011 ägetob penedili de söl fransänik semik kel äpenom pla jilekanan linglänapükik kel no spikof fransänapüko. Ladet obik pigivon fa Reinhard Haupenthal. Jilekanan Sulüdafrikopik at äneodof tradutodi ini Volapük rigik pro lenkleibazöts lekanik podajonöl in Mused Lekana Nulädik ela Karlsruhe (Deutän). Vödem linglänapükik äspikon dö konäd plana rigik. Konäd at spikon dö sapan e dö nolavans kels steifüloms ad fomälön e ad däsinön plani rigik de kel plans e nims valiks dekömons. Volapük pävälön fa lekanan bi dajonäd topon in län ot äs län ela Schleyer, e

bi Volapük binon bos müsterik ä vönik. Kanoy logön lenkleibazötis is: <http://www.global-contemporary.de/en/artists/19-ruth-sacks>. Nem lekanana binon Ruth Sacks. Ad tradutön ini Volapük rigik ägebob buki at: “Dictionary of Volapük” (Volapük – English and English – Volapük) fa M. W. Wood päpüböli ün 1888 in New York.

VÖG VOLAPÜKA YELOD TELDEGTELID

NÜM 3

MÄZUL 2012

(Pads 17 jü 24)

O Volapükaf lens Valöpo!

Dü yunöf oba, äjuitob ai ad reidön bukis fa hiel Robert Louis Stevenson. Buks oma äbinons vemo nitediks. Äbinob dü düps ömik in vol votik. Neai oglömob onis. Ab te ün tim at etuvob, das Stevenson id älabob filosopi lifa lönik. Ekö bepenam ota fa om it:

“Man u vom fredik binon tuv so jeragik äs bankazöt. Binons lom, kel sedon valöpo stralis vilöfa, e nuköm onas ini cem binon äsif kandel ebo pifilidon . Lindifob, va okanons tuvedön teorodi matematik foldegvelid. Dunons jenöfo bosü gudikum – blöfons plägo teori sököl gretik, sevabo: das lif binon lifovik.”

Pro obs in Vesüdän, lif vero binon lifovik. Ab no binon so da vol lölik. Is labobs privilegis mödik, kelis votikans in läns däspotik no dalabons. Lib binon din jeragik, ab utans, kels mutons lifön dis futs tirenanas dalabons ba suemi gudikum ka obs. Mödikans onas etuvons kläni dö lif lifovik: El Florian nunom oni obes in poedotil jönik oma:

Ad sukön fredü otävoy fagiko,
Ab vano jäfikoy me zeil somo:
Fred at dabinon in obs it, kläniko,
Kö nat visedik kälön oni lomo.

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

sedom

III:18:2012

PENEDAGUL

O redakan digik!

In nüm degtelid ‘Vöga Volapüka’ epubol traduti fa Arie de Jong dö guvan, kel, posädünüköl fa söl oma bi ifegebom nespälölo dalabotis oma, enepluükom debis debanas söla okik. Atosi söl älobom (Lukas 16.1).

Tiäd tradutoda at binon ‘Dünan Visedik’. E Jean-Claude Caraco su pad 7 gaseda obsik yanula, geböl vödis ‘man sapik’, etradutom yegedi in kel padunidom utan, kel pavokom linglapükiko ‘a wise man’, toä jivotikan igeböf vödis ‘man visedik’. Kludo säkälob, kis binos-li dif bevü ‘visedik’ e ‘sapik’?

Ekö traduts in vödabuks ela Cherpillod (sperantapükik) e de Jong (deutapükik):

vised = sagaceco: visedik = sagaca;

sap (latin: sapiens) = sagxeco; sapan = sagxulo; sapik = sagxa;

vised = Klugheit; visedik = klug;

sap = Weisheit, Weisesein; sapan = weiser Mensch; sapik = weislich

Cedü ob, man in parab verato äbinom ‘visedik’, bi dö ok it, dö atos frütü ok, äbetikom. Ab kikodo söl oma älobom-li atosi? Om it äperom moni ; guvan äbinom neskilälük, ed igo icütom söli okik. Jinos, das söl at, medü vöds finik, ävipom lobön sapi, ab jenöfo älobom visedi.

Brian R. Bishop.

SEGIIV TUIK

(fa hiel Frank Roger)

Hiel Manfred älogedom viföfiko lü canaluvab, ed äsäkom matani, jiel Nicole:

“Fümol-li, das neodobs etosi valik? Cans mödik us no pubons su remotalised ola.””

Nicole älemufükof kapi, pladölo jämpodi, dujetajeli e jönamedis mödikum ini canaluvab.

“O Manfred! Sevol gudiko, das komandoy obis ad segivön nemuiküno dolaris teltum pö visit alik isio.”

“Atos sinifon, das mutobs remön dinis, kelis jenöfo no neodobs.”

“Ag! Manfred! No murölöd, begö!

Jimatan ästirof canaluvabi lü räyun: Klots pro Voms, kö, nendoto, ötuvof dinis nitedik mödikum.

“Sevol gudiko, das edunoy atosi ad stigädön konömi, e ad vitön krisidi finenik votik. Alikan obas frutobs dunamodi at, detülatedans äsi dünetäbs. Sötoy danön sifanis gididik äs obs, das konöm plöpon dönu. Lio kanol-li taön ta atos?”

“Reiganef mekon obis slafanis sogäda fegebik. Binos ta gitäts staböfik obas:, sevabo: ta lib obas ad remön utosi, kelosi neodobs e vilobs jenöfo dalabön.”

“O Manfred! No vilob dalilön teoris kobädimik ola dönu. Begö! Äprimof ad golön vifikumo, e ti äkobojoikof ta canaluvab eka, kel äbinon i lefulü canis alstik.

Pla sökön ofi, Manfred äbilibom us, ed ästeifülom ad mastükön zuni gloföla oka. Lio äkanof-li deimön krüti gitöfik oma tefü fegeb tuik äs teor kobädimik? No äbinof gidik; igo no ätikof tikaviko. Äbinof fümü äs mens valik, kels dasumons valikosi fa sogäd nulädik pedranädöl, ifi negidik u nedigik. No äbinos blöfad somik balid. Äzunom dö def kesenäla, äsi dö nestüm ofa cedas omik; äsludom ad segolön se lemaket; poso östebedom ofi in tood plödo.

Vifikumölo lü segolöp, äküpom, das mutom beigolön pelöpi; veg votik nonik dabinon. Äspikom ko jipul us, kel äsüpädof ad logön eki nen canaluvab. Äkleilükom ofe, das mutom segolön se lemaketi kodü ditret, ab ägespikof:

“Liedo mutol pelön nemuiküno dolaris teltum ifi remol nosi. Ekö nom. Kanob givön ole kopiedi nomema if vilol oni.”

“Opelob nosi,” äsagom Manfred japiko. “Jimatan oba remof canis anu.” Obinof is ünü brefüp, ed of opelof.”

“If kömol isio soaliko, mutob trätön oli äs dünetäb, e kalükön ole suämi nemuikün. Dolaris teltum, begö! o sö!

“Opelob nosi,” ädönuikom.

Jipul äseifof, ed älülogedof lü om däsperiko.

“Omutob üfo nunön fiamapoldanefi. No kanob dunön voto. Fümob, das sevol, das omutol pelön i monapönodi zuo.”

Äsumof telefoni, spelöl, das fino övotacedikom.

Äzogom, ed ävätälom mögis tefik. Bi ilükömom lü pelöp, no äkanom nu mogolön ad tuvön jimatani – lenö! Refud ad pelön oblinon ome töbis mödikum. Blasfämölo seiliko, älovegivom kreditakadi, äpelom ed ägolom lü parköp. Jipul äbinof läbik, das dinäd negudik piviton.

Manfred äzunikom ai plu. No äkanom jenöfo befeitön siti. Äbinom vo slavan, äs votikans. Ven Nicole ifiremof vali, äbinom boso takedikum. Äxänof ini tood, äseidof oki näi om, älülogedof viföfiko lü om, sagölo: “Spelob, das no esufol säkädis. Lio ekömol-li bei pelöp?”

Äseilom dü timül, tän äsagom: “Epelob suämi zesüdik.”

“Sagol-li, das epelol dolaris teltum tökü nos?” Vög ofa älaodikon ai. “So! Bi cedol, das remob tumödikumosi, ebüadol, das mutobs pelön suämi telnaik? E sagol, das no binob gidik.” Älemufükof kapi, flekolo logodi, ed älüikof lü fenätil tooda.

“Te steifülob ad stigädön konömi,” ägespikom.

“Kisi jenöfo sagol-li?”

“Mutol danön menis äs ob, ko ceds kobädimik, das detülatedans gaenons moni telnaik äsä sötöns. If mens mödikum dunonsöv soiko, tän konöm plöponöv gretiko, e no plu dabinonöv krisid finenik.”

“Spikol-li ga fefiko? Cedol-li, das labobs moni ad filükön? If ofövol soiko, obinobs suno ledebans.”

“Nu atos binosöv gönü bank, no-li? Binosöv mod votik ad stigädön konömi. Sifans gididik, no dunons-li

III:21:2012

Äzogom, ed ävätälom mögis tefik. Bi ilükömom lü pelöp, no äkanom nu mogolön ad tuvön jimatani – lenö! Refud ad pelön oblinon ome töbis mödikum. Blasfämölo seiliko, älovegivom kreditakadi, äpelom ed ägolom lü parköp. Jipul äbinof läbik, das dinäd negudik piviton.

Manfred äzunikom ai plu. No äkanom jenöfo befeitön siti. Äbinom vo slavan, äs votikans. Ven Nicole ifiremotof vali, äbinom boso takedikum. Äxänof ini tood, äseidof oki näi om, älülogedof viföfiko lü om, sagölo: “Spelob, das no esufol säkädis. Lio ekömol-li bei pelöp?”

Äseilom dü timül, tän äsagom: “Epelob suämi zesüdik.”

“Sagol-li, das epelol dolaris teltum tökü nos?” Vög ofa älaodikon ai. “So! Bi cedol, das remob tumödikumosi, ebüadol, das mutobs pelön suämi telnaik? E sagol, das no binob gidik.” Älemufükof kapi, flekolo logodi, ed älüikof lü fenätil tooda.

“Te steifülob ad stigädön konömi,” ägespikom.

“Kisi jenöfo sagol-li?”

“Mutol danön menis äs ob, ko ceds kobädimik, das detülatedans gaenons moni telnaik äsä sötöns. If mens mödikum dunonsöv soiko, tän konöm plöponöv gretiko, e no plu dabinonöv krisid finenik.”

“Spikol-li ga fefiko? Cedol-li, das labobs moni ad filükön? If ofövol soiko, obinobs suno ledebans.”

“Nu atos binosöv gönü bank, no-li? Binosöv mod votik ad stigädön konömi. Sifans gididik, no dunons-li atos?”

III:22:2012

Nicole no äspikof, ab älogedof ai da toodafenätil; ämufükom toodi, e suno äbinons su leveg lomio. Tü timüls ömik bü lüköm usio, Nicole äbreikof seili, sagölo:

“Benö! no binol kobädiman – te volutan tomik. Ab atos no binos säkusad ad kodön bankruti obas, no-li?”

Benö!” ägespikom. “Ba obinos gudikum ad dunön remotis obas soaliko dü nelunüp, ab no bespikolös ko ek tikamagoti oba, das dünetäbs stütönsös bankis dub ledeb.

“Kikodo no-li?”

“Bi no vilob, das reiganef seivon osi, voto atos okanon lanön oni.”

HIEL ARIE DE JONG KLEILÜKOM OBES

Dinäds difik ekodons, das mödikans edeflekons okis de Volapük, e das pük at eperon mödikosi fluna okik.

Bal kudas atosa sio ebinon fomam vödas, e pato fomam koboyümavödas. Pö fomam vödas nulik e pö fomam koboyümavödas, el Schleyer, datikan letälenik Volapüka, sevabo ägebädöm

brefükamis somik, das vöds at tefü licin okas ivedons fikuliko sevädoviks. Dub atos vöds nulikVolapüka ivedons fikuliko memidoviks ed älonülons memäle flagis vemo töbikis.

Kludo if ävilobsöv, das Volapük ödageton dönu in kosäd bevünetik pladi, kel duton lü ok, e keli meriton, täno mu balido vödastok Volapüka ömutonöv paxamön e pamenodön utöpo, kö özesüdosöv. Abi bi fomam vödastok klülo sötön pastabön dub noms gramatik kuratiko pelonöls, id äzesüdos ad revidön staböfo gramati Volapüka. Bligädi at, sevabo: revid gramata e revid vödastok Volapükik, edunikob.

III:23:2012

LÄLID – KAPIT VELID (1)

(fa hiel Lewis Carroll)

TIEDAZÄLÜL LIENETIK

Fo dom äbinon tab dis bim, e Mäzul-Liev äsi Hätel ädrinoms tiedi len on. I Liron slipik äseadom vü oms; telans votik ägebons Liron äs kusen. Kubits omas äbinons su on, ed äspikotoms love kap ota. “Liron mutom binön vemo nekovenik,” ätikof Lälid, “ab, bi slipon, niludob, das no taädon ko atos.”

Tab äbinon gretik, ab valans päbesteigädons kobo len gul bal. “Spad nonik! Spad nonik!” ävokädoms sosus ilogoms eli Lälid. “Dabinon spad *mödik*,” äsagof Lälid leskaniko, ed äseidof oki su bradastul gretik flanü föfik taba.

“Sumolös vini,” äsagom ofe Mäzul-Liev, kuradükölo.

Lälid äzülogedof zü tab, ab su on te tied ädabinon. “No logob vini,” äsagof.

“Jenöfo no dabinon,” äsagom Mäzul-Liev.

“No äbinos üfo plütik ad lofön oni obe,” äsagof zuniko Lälid.

“Id ol no äbinol plütik ad seidön oli nenvüdo,” äsagom Mäzul-Liev.

“No äsevob, das tab äleduton *ole*,” äsagof Lälid, “Pestofedoy oni pro pösods mödikum ka kil.”

(Föivot osökön ün mul okömöl)

III:24:2012

DÖ HIDÜNANS DEG E KESIFANS NEFLENIK

Man lemotedik ätävom lü län fagik ad dagetön diniti regik, e ad gegolön pos atos. Tän ävokom hidünanis deg okik, ägivom omes pou4nis deg ed äsagom omes: “Tedolsöd me atos, jüs gekömob”

Kesifans ähetons omi, ed älesedons legätanef poso po om ko zötam: No vilobs, das vedom reg obas.

Ven ägekömom, posä idagetom diniti regik, äbüedom kömön hidünanis, keles igivom moni, ad lelilön büsidi kinik alan omas idunom. Balidan äkömom, ed äsagom: “O söl! poun olik eprodon gaenodi pounas deg.” Äsagom ome: “Gudö! o dünan ritik! Bi ebinol fiedik in büsid vemo smalik, olabol nämädi tefü zifs deg.” I telidan äkömom ed äsagom: “Poun olik, o söl! eprodon pounis votik lul.” Id atane äsagom: “Labolöd id ol nämädi tefü zifs lul.”

E votan äkömom ed äsagom: “O söl! Ekö! is poun olik binon. Ekipedob oni in särvätül, ibä ädredob demü ol; bi binol men ssevārik: sumol uto kö no ekipidol, e klopol uto, kö no esovol.”

Äsagom ome: “Ko vöds lönik omicödob oli, o dünan badik! Äsevol-li, das binob men sevārik, kel sumob uto, kö no ekipidob; das klopol uto, kö no esovob? Sekü kis üfo no ikipidol-li moni ini banköp? Tän ogesumob oni ko fien, ven ügekömob dönu”.

Tän äsagom züstanölanes: “Desumolsöd de om pouni, e givolsöd oni ome, kel labom pounis deg! Ibä sagob oles: “Alane, kel dalabon, pogivos; de on, kel no dalabon, utos podesumon, keli dalabon. Ab neflenis ut oba, kels no ävilons, das övedob hireg onas, dugolsöd isio, e deiflāpolsöd onis lo ob!”

(Petradutöl fa hiel Arie de Jong)

VÖG VOLAPÜKA YELOD TELDEGTELID

NÜM 4

PRILUL 2012

(Pads 25 jü 32)

O Volapükaf lens Valöpo!

Bü yels jöldeg “Vödabuk Volapüka” päpübon. Atos äbinon del mebabik pro Volapükane, bi äbinon prim timäda nulik jenava püka obsik. Nu, yels jöldeg pos dabükot vödabuka fa de Jong, ekö dabükot nulik ota, kel binon gebidik dönu pro alans.

Vödabuk nitedik at pepübon fa fiam “Evertype” suämü: pouns: 30.95/yurods:34.95/dolars: 42.95.

Sevob, das mödikans ävilons remön vödabuki at, ab liedo samäds valik ya ifigebons. Cedob, das äbinob bevü remans lätikün vödabuka rigik. Ed äbinob balan ad remön vödabuki nulik.

Kis binon-li dist vü vödabuks tel? Nendoto dist küpovikün binädön me köls lifik. Buk, keli egetob äbinon lölöfiko gedik, ab buk nulik dalabon klotis nulädik, fulü köl, e pub buka binon dido jönik.

Ninäd buka binon dientifik ko buk rigik (sevabo: Deutänapük – Volapük e Volapük – Deutänapük) bi binon kopied buka rigik, ab söl Everson, kel binom dilekan fiama “Evertype” eläükom tradutodis in Linglänapük fospika e gramata brefik fa de Jong, kel obinon frutik pro utans, kels no gudiko suemons Deutänapüki. Cödöt oba tefü vödabuk at binon, das binon stunidabik, e pleidob ad dalabön samädi ota.

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

sedom
Ralph

IV:26:2012

DÜNAN NENMISERIK

Regän sülas kanon paleigodön ko reg seimik, kel ävilom klirön ko dünans okik.

Ven äprimom ad klirön, balan pälüblinom ome, kel ädebom ome taläntis degmil, e bi no älabom moni ad pelön, söl äbüdom, das om, ko jimatan e cils oma, ed alut, keli ädalabom, pöselon diseinü moed deba.

Sekü atos dünan ädofalom lo om, ed äsagom: “Sufädolös ko ob! Opelob ole vali. Söl ämiserom dünani et, äleadom mogolön omi, ed ästiamom ome debi.

Ven dünan et äsegolom, ätuvom balani kedünanas omik, kel ädebom ome sikulis tum; ägleipom omi len gug ed äsagom: “Pelolöd uti, keli debil!”

Sekü atos kedünan omik ädofalom lo om ed äsagom lebegölo: “Sufädolöd ko ob! Opelob ole. Ab no ävilom. Ämogolom ed äfanäbükom omi, jüs öpelom pedebölosi.

Ven kedünans älogoms utosi, kelos äjenon, älügikoms vemo, ed ägoloms ad konön vali söle oksik.

Tän söl äbüdom kömön omi, ed äsagom ome:

“O dünan badik! Debi lölik et estiamob ole sekü lebeg olik. No äsötöl-li, id ol, miserön kedünani olik, soäsä ob emiserob oli?”

Ed äzunölo, söl omik älovegivom omi gitädanes, jüs öpelom uti valik, keli ädebom ome.

So i Fat sülik olsik odunom oles, if no alans olas pardomsöv ladöfo blode okik.

(Tradutod fa hiel Arie de Jong).

IV:27:2012

LIUD LOVEFLANIK

(fa hiel Frank Roger)

Hiel Tony äsätenidükom oki in takädistul oka su gadapiadil ed älogetom lü lefogs, kelas köls äceinons pö modonikam sola. Lümot ästanof su gadavegil, ed äspikof telefono ko ek. Sosus ifinükof spikoti, ägekömf lü gadapiadil, äfulükof väris onas dönu, sagölo:

“Sienob, das steifülol nog ad sufidön ko per ola enuik.”

Änutom, ed äslüfom zogälo vini. “Si, niludob, das oneodob timi mödikum.”

“Ifi spikol ko mot olik, val obinon gudikum, kredolös obi,” äsagof. “Kis neleton-li oli, o Tony! binof te telefonot mo.”

Älemufükom kapi nen küpetön, das no kanoy telefonön moti, kel ya edeadof. Lölo no ävilom bespikön atosi dönu.

“Sevol-li, o Tony, das äspikob ebo anu ko matan oba tefü dins veütik Binos trod gretik obe. “

“Si, sevob osi,” äsagom. Dido ätelefonof matani deadik ai. Anu mens so mödiks älebonedons “Liudi Loveflanik,” ab om neföro ävilom dunön osi. Mens, kels ätelefonons lelöfanis, kelis iperons, te äcütöns okis. No ävilom cütön oki soiko.

“Kikodo no vilol-li nenuiko betikön tikamagoti at?” äsagof. “Dunükolös profüli mota olik. Fümob, das dalabol nunis saidik ofo Otuvol suno, kikodo obs gebobs ai “Liudi Loveflanik.” Sosus kösömoy ad atos, no kanoy lifön

IV:28:2012

nen on.”

“Bo äbinon desin fiama et ad meköm dünotis somik nesädunovikis, igo ludivodikis,” ägespikom oke tiko. Pro fiam at binon pöt gönik ad liegükön oki sekü neod valemik.

“No binon gudik pro ob,” äsagom oke it. “Tikamagot lölik no jinon obe veratik.

“Te blufolös oni. Osuädol.”

Ästeifülom däsperiko ad bespikön votikosi, ed äfredob vemo pö lüköm matana e dauta. Lümot sunädo äjäföf me ofs; äpreparof drinedis äsi fidotis, e danöfiko iglömof mobi oka. Takedükam kion! Tony iskeapom kluvis “Liuda Loveflanik”, – nenuiko anu.

Matan e lümot äprimofs spikoti lunüpik, du daut äpledof, ed äspikof ko flen magälik oka. Ädunof atosi suvikumo.

Äprimom ad drimälön dönu, logetölo lü sil dagiköl. Mems mota, kel ideadof bü vigs ömik, ägeflumons ome. Obinos lunüp büä logod e vög ofiks ofainikons se memäl oma. Ünü vig okömöl, ozelom motedadeli oka – motedadeli balid nen kom ofa.

“Ekö legivot bisarikün, keli föro egetob,” äsagom Tony, äsä äxamom telefoni ziöbedemik ko minilud gretik. Matan e daut bofikans älobülavokädots.

“Ologol numi nulik in lised,” äsagof matan oma; “telefonolös numi at – anu – o Tony, gebolös oni, begö!

IV:29:2012

Äzogom. “Edunofs osi!” ätikom. Si! edunofs profüli mota obik ed elüükofs oni lisede telefonanumas oba pötü motedadel obik. Sötob sevön, das no kanoböv skeapön somikosi.”

“O Tony!” Matan ägleipof bradi oma. Logs ofa älogons omi spetidiko.

“Benö!” äsagom, ed ätelefonom numi nulik. Pos sekuns ömik, älielom sagön vögi vemo nätimiki: “O Tony” Motedadeli läbik ole! Fredob ad lilön vögi olik dönu. Lio stadol-li?”

Dido äbinon vög mota omik. Äbinon kuratiko äs vög ofik. Sümedot nünömik äbinon nekredoviko jenöfik. Nendoto vög ofa piġeton medü tonodasirkots leätroniko peregistaröls. E nunis läyümik tefü pösodöf mota bo ikeblünons famülans it.

“O Tony! Binol-li nog us?”

“Si! o motül,” ägespikom, ed ädunom spikoti brefüpik, pö süpäd gretik oka, ko vög mota. Pos minuts ömik äfinükom spikoti ed äpromom ad telefonön ofi dönu suno.

Ämutom koefön, das val äbinon süadüköl – süpäd nonik, das mens so mödiks älebonedons “Liudi Loveflanik” ad spikön ko röletans deadik e ad lilön vögis lelöfik onas dönu. Äb ämutoy mebön ai, das vög, ko kel äspikoy no äbinon pösod jenöfik, ab sek nünömaprogramela. In tef at, sek at äbinon nendöfik.

Oyufon-li omi ad komipön ta per oma? Ud okodedon-li, das komip at ovedon fikulikum? Nendoto tikamagot somik no äkudükon programelis kompenäta

IV: 30:2012

“Liud Loveflanik.” Kompenät äbinon mu kotenik ad getön telefonotis valöpao, e ad getön moni mödik.

Äsludom ad gebön ‘drati hitik’ at lü lananöp späliäliko. Plitikos vo äbinos, ab äsevom gudiko, das äbinon dobälik, e neföro ösekidom de somikos, äs lümot, kel äspikof ko matan deadik ai.

“Nu, pliton-li ole?” äsäkof matan.

“Binon vo stunabik,” ägespikom. Danob oli, das egeblinol obe moti obik, e das ekomof pö motedadel obik.” Äbradom ofi, tän ägolof ini dom ad preparön drinedis ömik.

In gad, daut oma äspikof, äs ai, ko flens magälik oka.

Süpo tikamagot äflapon omi. “Seimna,” ätikom, “nünömaprogramels pro “Liud Loveflanik” otuvons fino siti votik, kel odälon, das cils telefononsös flenis magälik okas. Maket nitedik ad frutidön, no-li?” Pösods somik binons saidiko neskrupülik ad bevobön somikosi Bo äbevobons somikosi ün timül at. “Mutob bespikön dini ko mot obik,” ätikom, smililölo. Äbespikom ai tikamagotis oka balido ko of.

TIKAMAGOTS FRUTIK ÖMIK

Utan, kel seilon ya ebaicedon.

Vin gudik no neodon reklami.

Kvil no fanon näsäkis.

IV: 31:2012

LÄLID – KAPIT VELID (2)

(fa hiel Lewis Carroll)

TIEDAZÄLÜL LIENETIK

“Herem ola neodon kötoti,” äsagom Hätel. Dü tim ömik älogedom lü Lälid se nuläl, ed äbinon naed balid, das ispikom.

“Lölöfiko no plütos ad krütön votanis,” äsagof Lälid, boso seväriko, “binos vemo neplütik.”

Lilölo atosi, Hätel ämaifükom vidiko logis; ab äsagom te: “Kikodo rab binon-li äs püpiti?”

“Benö! anu pomuadobs,” ätikof Lälid. “Kotenikob, das eprimoms ad dunön rätis.

- Tikob, das ob kanob rätön oni,” äläükof laodiko.

“Cedol-li, das okanol jenöfo rätön oni?” äsagom ofe Mäzul-Liev.

“Kuratiko so!” äsagof Lälid.

“Ab sagolös üfo utosi, kelosi vilol sagön,” äfövom Mäzul-Liev.

“Atosi dunob,” ägespikof Lälid vifiko, “nemuiko vilob sagön utosi, kelosi sagob – binos otos, no-li?”

“Lölöfiko no!” äsagom Hätel. “Kanojöv üfo sagön, das <Logob utosi, kelosi fidob> dalabon sinifi ot äs <Fidob utosi, kelosi logob>!”

I kanojöv üfo sagön, das <Plidob utosi, kelosi getob > dalabon sinifi ot as <Getob utosi, kelosi plidob>!

IV; 32;2012

Mäzul-Liev. E Liron, kel äjinom spikön slipo, id äläükon: “E ven sagoy <Natemob ven slipob> atos dalabon sinifi ot äs <Slipob ven natemob>!”

“Fümo binon ebo otos lä ol,” äsagom Hätel, ed in tef at, spikoti no äfövoy. Alans äblebons seiliks dü nelunüp, du Lälid ästeifülof ad memön noli oka dö rabs e püpits, ab ut no äbinon mödik. Poso Hätel äbinom balidan ad spikön.

“Kis binon-li del mula?” äsagom, flekolo oki lü Lälid: itiom glokili oka se pok, ed älogedom lü on dredäliko; älemufükom oni semikna, ed äkipom oni ta lil oka.

Lälid ätikädof boso osi, poso äsagof: “binos del folid mula.”

“Ag! Distöf delas tel!” äseifom Hätel. “Esagob ole, das bör no binon pötöfik äs smiv,” äläükom, logedölo zuno lü Mars-Liev.

“Ab äbinon bör gudikün,” ägespikom mükiko. “Si, ab klulabiko ädabinons us i bodabreküls,” ämurom Hätel: “no sötöl ninükön oni me bodaneif.”

Mäzul-Liev äsumom pokagloki ed äxamom oni skano; täno äblunom oni ini bovül tieda, ed äxamom oni dönu; ab no äkanom sagön gudikumosi, ka küpet balid oka, sevabo: “Kiöp binon bör *gudikün!*”

Lälid vüo älogedof nuläliko love jot oma. “Glok bisarik binon!” äsagof. “Jonon deli mula, ab no düpi!”

“E kikodo no-li?” älumürom Hätel. “Glok ola jonon-li ole yeli?”

(Föivot osökon ün mul okömöl

VÖG VOLAPÜKA YELOD TELDEGTELID

NÜM 5

MAYUL 2012

(Pads 33 jü 40)

O Volapükaf lens Valöpo!

Bü yels kildeg älabob fleni gudik, kel älödom in zif Florianópolis (Brasilän), kela nem äbinon Abelardo Sousa. Äbinom flen stedälik Volapüka, kel äpenom obe penedis mödik love yels.

Bal penedas at äbinon vemo nitedik, bi no äbinon pened kösömik. Vödemi ota äpenom medü püks kil, sevabo: Sperantapük, Volapük äsi Portugänapük, lomänapük omik. Tü tim et, no ädabinons Volapükans mödik – jenöfo te mens zao deg in vol lölik. Kikodo üfo änitedälom-li dö Volapük? E kikodo id äpenom-li medü Sperantapük?

Balido, lefat oma, nemü José Brasilício de Sousa, äbinom balan ad lärnön Volapüki in Brasilän ettimik, ed äpenom penedis mödik Volapüko. El Abelardo ävilom tradutön penedis at ini Portugänapük pro kelänans, ab äneodom yufi ad atos, e yufi at ägetom de Sperantapükans. Ekopiedob penedi oma, bi konot omik tefü suk Volapüka binon äs mär, e nu kanols juitön oni, ols it. Pubon su pads: 38 jü 40.

Äsä sevols, Volapüki, keli spikobs adelo, no binon kuratiküno äs pük ela Schleyer. Mödikans neai elogons Volapüki mastana. Sekü atos, kanols logön sami gudik ota su pad: 36. Binon dil lätikün peneda hisaludana Ioannes, keli el Schleyer ätradutom ün yel 1888. Su pad flanik, kanols i reidön tradutodi ota fa dokan de Jong, keli ädunom ün 1952.

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

sedom
Ralph

V:34:2012

LÄLID – KAPIT VELID (3)

(fa hiel Lewis Carroll)

TIEDAZÄLÜL LIENETIK

“Fümiko no,” ägespikof sunädo Lälid: “ab kod atosa binon, das yel ot dulon so lunüpiko.

“E binos otos ko glokil *oba*,” äsagom Hätel.

Lälid äkofudof vemo. Küpet Hätela no äjiron dalabön sinifi seimik, ab votaflano fümo äbinon Volapük. “No lölöfiko suemob oli,” äsagof so plütiko äsä äkanof osi.

“Liron slipom dönu,” äsagom Hätel, ed egifom vamiki tiedi nemödik sui nud.

Liron älemufükom kapi nesufädiko, ed äsagon, nen maifükön logis: “Klüliko, klüliko, ebo otosi äprimob, id ob, ad sagön.

“Lölöfiko no sevob oni,” äsagom Hätel.

“Ni ob,” äsagom Mäzul-Liev.

Lälid äfenikof, seifölo. “Cedob, das kanolöv lifädön timi gudikumo,” äsagof, “ka nespälön oni ad säkön rätis, kels no labons tuvedotis.”

“If äsevol Timi äs ob,” äsagom Hätel, “no spikolöv dö nespäli *ona*. Binon jenöfo *oma*.”

“Klülabiko no,” äsagom Hätel, lemufükölo kapi.

V:35:2012

“Niludob, va föro espikol Time!”

“Ba no,” ägespikof Lälid prüdo: “ab sevob, das mutob flapülön misuri ven lärnob musigi.”

“Ag! ekö kod atosa,” ävokädom Hätel. “Flapulam no pliton ome. Nu, if äbinol ai flen oma, ödunomöv tio vali ko glokil ma desir ola. Samo, if binos düp zülid göda, sevabo tidadüp, te omutol visipön Time, e jonians gloka otulonsöv mu vifiko. Ekö düp balid e laf poszedela – fidedadüp!

(“Bis äbinos so,” evisipon Mäzul-Liev oke it).

“Atos binonöv legudik, fūmo,” äsagof Lälid, medito: ab faem obik üfo no binonöv saidik, no-li?”

“Balido, ba no,” äsagom Hätel, “ab tü düp balid e laf öbinosöv fidedadüp ola so lunüpiko äsä öplitos oli.”

“Ed *ol* dunol-li soiko?” äsäkof Lälid.

Hätel älemufükom kapi lügo. “Ob no!” ägespikom. “Ünü Mäzul pasetik ezanobs – ebo nelunüp bü *om* elienetikom, sevol-li? – ” (jonölo Mäzul-Liev me spun oka) – “Ejenos pö konsärt gretik Kōradaima, ed imutob kanitön:

“Glimolös, glimolös, flitamugil!

Säkob obi dö dunot lönikil!”

“Sevol-li ba kaniti at?”

([Föivot](#) osökon ün mul okömöl)

V:36:2012

PENED BALID YOHÁNESÀ

(Pelovepolöl fa Jleyer: Yohán M.)

KAPIT LULID (FIN)

If noelüdi menas lensumobs: noelüd Goda aibinom gletikum, bi at aibinom noelüd Goda, das enoelom dö Son oma.

Klödölan len Soni Goda labom noelüdi Goda in om it. No klödölan Gode – neveladeli emekom öti, bi no eklödom len noelüdi, keli enoelom God dö Son omik.

Ed at binom noelüd, das lifi tenüpi egivom God obes; ed at lif in Son ota aibinom.

Labölan Soni – ailabom lifi. No labölan Soni Goda – lifi no labom.

Atosis epenob oles, dat nolols, das lifi labols tenüpiki, klödöles len nemi Sona Goda. Ed at binom konfid, keli labobs al oti: das, sikelosi begobs segun vil oma, dalilom obis.

E bi nolobs, das dalilom obis, aikelosi begobs, nolobs, das olabobs begadinis, kelis edabegobs de ot.

V:37:2012

PENED BALID DE ‘JOANNES’

(Petradutöl fa Arie de Jong)

KAPIT LULID (FIN)

If lüsumobs temunodi menas, temunod Goda labon völad gretikum. Ibä at binon temunod, keli God egivon tefü Son oka.

Utan, kel lekredon Soni Goda labon temunodi in ok it. Utan, kel no lekredon Godi, vedükon omi lugani, bi no elekredon temunodi, keli God egivom tefü Son oka.

E me atos temunod binädon: God elegivom obes lifi laidüpi, e lif at binon in Son oka.

Utan, kel labon Soni, labon lifi; utan, kel no labon Soni Goda, lifi no labon.

Atosi epenob oles, kels lekredols nemi Sona Goda, dat sevolsös, das labols lifi laidüpi, e dat lekredolsös nemi Sona Goda.

Me atos nenplaf binādon, keli labobs lo om, das, if begobs bosu ma vil omik, dalilom obis. Ed if sevobs, das dalilom obis ven begobs ome bosu, tām sevobs, das i dagetobs utosi, kelosi ebegobs ome.

If ek logon, das svist onik dunon sinodi, kel no binon dasinod, tām obegom, das givomōs one lifi, sevabo, if no edunon dasinodi. Dasinod dabinon, e tefū at no sagob, das mutoy plekōn. Negid alik binon sinod, ab sinods dabinons, kels no binons dasinods.

Sevobs, das alan, kel edavedon se God no sinon, ab utan, kel edavedon se God, bleibon slopōn omi, e diab no fāgom ad gleipōn oni. Sevobs, das obs dutobs lū God, e volanef lōlik obadon sumātōfū flun diaba. Sevobs nu, das Son Goda ekōmom, e das egevom obes dasevi, dat sevobsōs veratali, e dat dutobsōs lū veratal: Son omik. Om binom God veratik, e lif laidūpik.

If sembal ulogom blodi oka sinōli sini no deili; begomōs! ed ogivom ōte lifi – sinōles no al deili. Sibinom sin al deili. No plo at sagob, das begonōs. Alik necōd sin binom. E sibinom sin no al deili.

Nolobs, das alik pemotōl se God no sinom; sod pāmōtōl se God plesefom oti, e badikan no finedom ōti. Nolobs, das se God binobs; e vol lōlik in badikos seistom.

Ab nolobs, das Son Goda ekōmom ed egivom obes meugi dat lesevobsōs velatikani, e binobs in velatikan: in Son oma Yesus Kristus., At aibinom velatik GOD e lif tenūpik.

V:38:2012

Florianópolis, 1 977, prilul 10id

O flen palestūmōl oba,

Dalolōs obe penōn ole in pūks kil leigūpo: Sperantapūk, Volapūk e Portugānapūk.

Tikob, das, modū at, okanobs plāgōn pūkis bevūnetik tel e gudikumōn lārni obsik: ob tefū Sperantapūk ed ol tefū Volapūk. Okanobs nog leigodōn pūkis tel, e tirōn kludis obas tefū milags at pūkavik, kels binons Volapūk e Sperantapūk.

Labob, is in Brasilān, fleni sperantpūkik gudik e lōfik. Om nitedālom vemo dō Volapūk ed eyufom obi mōdo in studs obik pūka at. Binom Profāsoran José Pedro Miranda, São Paulo, Brasilān, Presidan ela “Sociedade Ribeirãopretana de Linguística” e fūnan ela “Ribeirão Preto Esperanto Clube” (1 966) ed ela “Instituto Esperantista de Ribeirão Preto” (1 973). Profāsoran Miranda, sosis enolom nitedi obik pro Sperantapūk, esedom obe bukis e vōdabukis sperantapūkik pro studs oba. Labob nu flenis tel gudik, kels okanoms lemekōn obi sperantapūkani nulik.

Ab, lovegolobsōs, nu, Volapūke; cedū ob pūk vemo jōnik, fasilik e tikavik, ab kela lārnl eflagon obe vobi e dedieti mōdik. Ekō brefod jenota at, kel eprimon in yel 1 970: Lefat obik, José Brasilício de Sousa (9-1-1 854 jū 30-3-1 910), ābinom profāsoran (talav e jenav), stelavan, matematan, musigan e polūglotan. Daced oma pāsevon bevūnetiko e nem oma pubon in el “Enciclopédia Universal Ilustrada Europeo-Americana”, pūbot yela 1 927, ela “Editora Espasa-Calpe S.A, Madrid-Barcelona, buk 57, pad 701. José Brasilício ābinom studan balid Volapūka in zif obik (zif vōnik ela “Desterro”, adelo “Florianópolis”). Evedom volapūkan gretik. Āspodom ai ko mastals mōdik Volapūka in Yurop, du yels 1 888 – 1 895. Bevū spodans oma pātuvoms tidanis, musiganis, sananis, jenavanis e.r., ās Auguste Kerckhoffs, mastal Volapūka e Presidan Volapūkakluba in Paris, Rudolf Mehmke (Darmstadt, Deutān), Franz von Noeller (Cassel, Deutān), Richard Böger (Hamburg, Deutān), Rudolf Bischoff (Graz, Lösterān) e votikans.

V: 39:2012

Spodan Yuropik oma suvo ābinom sōl Ludwig Zamponi, Profāsoran Nivers se Graz. Lösterān, kel, pos jenotas yamik kongreda kilid Volapūkik in Paris (pad blāgik jenotema Volapūka) evobom mōdo pro propag pūka ed epenom buki “Zur Frage der Einführung einer Internationalen Verkehrsprache” (1 904) tefū fruts Volapūka su pūks bevūnetik votik.

Fōvob: bevū papūrs mōdik lefata oba, etuvob penedabuki, ninādōl kopiedis penedas oma, numū luldeglul. Evipob tradutōn penedis at ad kobūkōn onis in buk obik tefū lifibepenam lefata

obik. Ab lio tradutön penedis at nen sevön Volapüki? Äbinob fo sfin: “Plänolöd kläni obik u lufidob oli!” Äbinon vobod fikulik e ti nemögik, ab “nemög no dabinon,” äsagom lefat obik.

Balido, eprimob studi Volapüki medü vödaliseds e gramatanoms smalik, kels pidunons fa lefat oba. Vödabuks oma peperons. Epenob pösodes mödik is in Brasilän (Rio de Janeiro, São Paulo e Porto Alegre, patiko) dö vödabuks e gramats. Äzesüdob remön onis pro studs obik, ab edagetob nosi. Nek äsevon Volapüki u, if äsevons oni, num onas äbinon so smalik, das äkanoy numön onis me namadoats. Täno, esludob ad penön bukatedanes e bukemes in Yurop e Tats-Pebalöl, begöl nunis tefü vödabuks e tidabuks volapükik. Du ästebedob, ästudob ai, yufü vödabuks Linglänik, Fransänik, Deutänik, latinik, e.r., kiöp ävestigob stamädavödis, kels fomons vödastoki Volapüka. Äbinon vobod gianik. Äjinob äs el Champolion telid, “mutatis mutandis”. Se Yurop egetob nosi, to spod laidulik ko “Centre de Documentation et d’Etude sur la Langue Internationale” (CDELI) in Jvezän, e ko söl sikik Reinhard Haupenthal, sperantapükan, kel inotükom, in 1 974, buki bal dö bibliograf Volapüka. Te bukem zifa ela Konstanz (Deutän) esedon obe “Glamat blefik flento-volapükik” fa Johann Martin Schleyer, datikan püka. Binon bukil plägik, ab vemo brefik. To atos, eyufon obe mödikna.

Fino, flen obik Profäsoran Miranda esedom obe gramati e vödabuki smalik Linglänapük – Volapükik fa Meropan Klaus August Linderfelt, penotüköl in Minnesota (Tats Pebalöl) in yel 1 889. Buk at binon selediküno e, medü on, ekanob studön e lärnön Volapüki Fino, äkanob tradutön penedis valik lefata obik ini Portugänapük

V:40:2012

Lärn at edulon dü yels fol (nu, binons vel), voböl ti dü del e neit. Poso, efinob buki, keli ai ädrimob ad penön: “Nolan e Volapük”, in dils tel.

Dil balid binon lifibepenam hiela José Brasilício de Sousa, as lekanan e nolavamen. Dil telid binon jenotem Volapüka in zif vönik ela Desterro, adelo Florianópolis, cifazif tata Santa Catarina (Brasilän), zif kiöp lödob. Dil at ninädon penedis valik (55) ela Brasilício, pepenöl in Volapük e ko nuns dö pük at, kels pinotükons in gasesds zifa obik ünü yels 1 887 – 1 895. Ästeifülob ad notükön buki at, ab nen sek. Is in zif oba, dabinon nited nemödik pro dins kuliva.

Tefü buk at, labob cedis gudik flenas kuliva gretik, bevü ons Profäsoran Paulo Rónai, lautan e spikädan fama bevünetik, kel eyufom obi mödo in studs oba Volapüka. Ab spelob nog pöti gudikum.

Binol-li fenik? No-li? Täno, sökolös obi love liens mödikum anik. In yel 1 973, medü söl Reinhard Haupenthal, äsevob, das Volapük, keli ilärnob, äbinon lütrapasetik. Volapük at – Volapük rigik ela Schleyer – pireformon fa dokan Arie de Jong, vönapükavan Nedänik. Reform at evotükon mödo Volapüki rigik, keli ob ilärnob. Ezesüdob studön, täno, Volapüki pereformöl, ibä volapükans presenik (ba jöl u deg) – sesümü söl Donald Gasper (yunan volapükik se London) – änesevons Volapüki rigik, ed ob äzesüdob spodön ko ons ad plägön püki. E somo edunob oni. E fövob ad dunön osi. In tef at, elabob privilegi ad sogön obi lä kobovob yufiälük söla Johann Schmidt, Cifal Volapükklanefa, men sapik, flenik e vilöfik. Elärnob mödo ko om. Söl Schmidt binom lautan buka, keli esedob ole (Compendio da Língua Universal Volapük). Seko sevob nu bosu (nemödi, binos veratik) dö foms tel Volapüka: rigik e pereformöl. Medü fom lätik at, penob ole penedi at. I Sperantapükans i Volapükans kanobs lärnön ai plu.

Getolös Bradami Gretik e Glidis Ladöfik flena e studana olik.

Abelardo Sousa.

VÖG VOLAPÜKA YELOD TELDEGTELID

NÜM 6

YUNUL 2012

(Pads 41 jü 48)

O Volapükaf lens Valöpo!

Adelo sol nidon, e stom binon vamik. Sekü atos, fredobs vemo, bi hitüp kömon: säsun vakenas, delas lunik, memamagotas jönik.

Hiflen John Cartwright älärnom Volapüki bü yels deglul, e, pötü visit lü el 'Hampton Court,' älärnom kaniti vönik tiädü 'Sumer is icumen in' (= Nu elükömon hitüp).

Ekö tradutod omik:

Nu elükömon hitüp,

Kaniton kukuk.

Sids bridons e yebalän,

Glofon dönu fotil.

Kanitolös!

Lü jipül vokof jijip,

Vokof kun lü bubül. Galikons histäg e tor,

E kanitons kukuk!

Kukuk, kukuk, ol kaniton frediko,

Neföro stropolös!

Senäl yofik kion! Binon lobakanit jafäbas jafoteme, kel plakon juiti ninälik lifa nulik pos tim taka.

Danobs oli, o flen Cartwright, demü galükam pötik at.

Zelobsös, id obs, zälasäsuni stunabik somik!

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

sedom

Ralph

VI:42:2012

REGÄN SÜLAS SÜMON AD...

Regän sülas sümon ad mutaragran, keli ek äsumon ed äsovon ini läned oka. Binon vo smalikün sidas valik, ab ven edaglofon, binon gretikum ka härbats, ed evedon bim, sodas böds sila kömons ad nästön ini tuigs ona.

Regän sülas sümon ad lefapest, keli vom äsumof ed ämigof ini böjuls kil meila, jüs pämökon löliko ko lef.

Regän sülas sümon ad fitafilät, kel pejedon ini mel, e konleton dinis valasotik. Ven binon fulik, tiroms oni sui jol, seidoms okis e sesukoms dinis gudik, e jedoms onis ini ninädians; e badädi mojedons.

Regän sülas sümon ad reg, kel ämeikom matedafidedi pro son okik, ed älesedom dünanis okik ad vokön utanis, kels pivüdon pro matedafided; ab no ävilons kömön. Dönu älesedom dünanis votik, ko komit: "Sagolsöd vüdäbes: Ekö! fided obik pemökon, hobubs e veter pepinädüköl pepugons, e val binon blümik. Kömölsöd lü matedafided!" "Ab nes demön atos, ägolons, balan lü läned okik, votan lü tedabüsid okik; e retans ägleipons dünanis omik, ed ämiträitons ed ädeidons omis. Nu reg at äzunikom, ed älesedom kriganis okik ad dadeidön sasananis, e ad lefilükön zifí onas. Täno äsagom dünanes okik: "Matedafided binon sio blümik, ab vüdäbs no ävöladons pro at. Gololsöd lü traväröps vegas, e vüdölsöd ad matedafided alutanis, kelis otuvols." Dünans et nu ägoloms sui vegs, ed äblinoms valanis, kelis ätuvoms, badikanis e gudikanis. E tab matedafideda

äbinon fulik me lotans. Ven nu reg änükömom ad lelogön lotanis lenseatöl, älogom us meni, kel no ilenükon matedaklotemi; äsagom ome: “O flen! Lio ekömol-li isio nen matedaklotem? “ Ed ämüätikon. Tāno reg äsagom dūnanes: “Tanolsöd futis e namis omikis, lasumolsöd omi e jedolsöd omi ini dagöp plödikün! Us drenam e knir tutas odabinons. Ibä mödikans pevokons, ab nemödikans pevälons.”

(Tradutods fa hiel Arie de Jong)

VI: 43:2012

TÄLEN

(fa hiel Frank Roger)

Hiel Stuart äzogom, ed älogedom züo. Idunom saidikosi. No äkanoy lilön igo noidi fibikün se zif, fagotü spat minutas deg. Lānod äbinon vo sigik; muskeps äcenons ad bimüls smalik pefainiköl Böds nonik ädabinons us; te nāsäks ömik, kels ärönons mo e ge, äpladulons nimavoledi us. Top at äbinon dialik ad disin oma.

Äblotükom bäki, ed ädoniologetom lü glun. Suno osevom, va okanom gebön täleni okik ma plān tidala: “Tikāl ola dalabon nämī legretik, kel neföro büo pegebon. Stebedon eki ad tūvön oni,” isagom.

“Sāntret levemik, äsi vilāl gretik odälādons oli ad dunön milagis aldelik. No dasevol nämī gretik tikāla olik. Nūdranolöd dibiko ini tikāl ola, e gebolöd, no peneletöl, täleni ola. Ab fümükolöd, das obinol ai mastan ota. Ostunikol, e tälākt ola olitikon”. Pos düps mödik preparama lanik e studas teorik, ekö fino pöt gönik ad blufodön vobedi tidama.”

“Primobsös!” ätikom Stuart. “Gebobsös nolis valik teorik at.” Älogetom muskepi fo om, ämoükom tikamagotis neveütik se tikāl oka, ed äsānträtükom tikāli sui gloy at. Dibü lan omik, näm gretik äsvelādon ai plu. Ti äbemaston oni. Dub vilāl teik äplöpom ad bemastikön nämī gretik at, e ad sāntretükön oni sui muskep. Sūpādü om, äfredom ad dasevön, das muskep äprimon ad mufön, ad grünikön. Tidan omik igidetom. Düps mödik studa ä plāga fino äflukons.

Anu muskep äspröton staxis e sprotianis, kels äprimons ad kripön love glun nefluköfik.

Pos timüls ömik, muskep itelon gretoto e sprotians iflorons. Florableds äredikons ed äfalons glunio, kiöpao pälasumons fa sprotians branöl ad pagebön as dön. Stags äsprotons tuigis, kels äglofons ai geilikumo. Sprotians äbigikumons ai, pävilupons bal love votik ad jafön tapādi gloyöl, kel ätegon sürfati ai vidikumi.

VI:44:2012

Bü nelunüp, muskep ivedon plan madik labü flors kölas jönik, kel äsproton tuigis e sprotianis votik mödikum. Sūpādü Stuart, älogom, das nāsäks, kels äkripons züo, päfanons fa sprotians, pävilupons e pänespalons fa ons. Plan ivedon midifidik, e valikos fo on päfidon. Ab äglofon ai plu, ed äsumon valikosi rivoviko. Bimüls e tufs muskepa votiks, kels pisumons, pädonulifikons, e suno äbinons lims stäänükama susbundanik.

Ekö smilil anu su logod ela Stuart. Neföro büo ikredom, das dalabom täleni so nämiki, so milagiki. Do ileadom finükön sāntreti oma, bit, keli iprimom, äfövon ai. Kis jenosöv-li? Lifazāl omik, keli ijafom dub geb muskepa nemödik – lifazāl somik, ofövon-li, ovedon-li cöngul smalik, ovedon-li taid travärü lānod sigik, keli no okanoy stöpön, e kel ovotafomon oni ini planavoled bundanik? Öslugon-li nāsäkis, äsi nimis votik, kels ponūsugons ini balatam te bal? Kisi jenöfo idunom-li? Övedon-li tād, igo most, kel ovikodon valikosi? Binom-li, om it, mastan ota? Okanom-li stöpön, u nosükön utosi, kelosi ijafom?

Vilom löädön, gestepön, logön vobi oka fagotao, e kontrolön va äkanom reigön bundanöfi lifa, keli ijafom, ab no äkanom löädön. No äkanom mufön lögis oka. Doniologom, ed äjekom ad dasevön, das futs e donolögs lölöfiko pivilupons fa sprotians. Steifülom ad moükön onis, ab vano.

Gleipom sprotianis me nams bofik ad sleitön onis de lögs, ab äbinons tu nämiks. Ven ävilom livükön doatis oka ad disinön votikosi, no äkanom dunön osi, bi sprotians ya ivilupons i doatis. Anu igo nams pivilupons, ed äkanom te küpön sprotianis, kels äföfioglofons valöpo. Viluponsöv-li omi, äsä ivilupons näsäkis, e fidonsöv omi, nüsugön omi? Plan at, ovikodon-li jafani it? Kanom-li dunön nosi? Binom-li no plu mastan?

Dü tim, dü plan äfövon ad vilupön viktimi, ätikom: “döbob, ob it, dö atos. Esötob täxetön täleni obik bü geb ota. Sosus ilogob fani ä fidi näsäkas, esötob büologön sekis. Ebinob nesufädik, nekälik, fopik. Ed anu binob viktiman jafäba lönik. Somo obinob nüsugäb ota. Fin somik bo lönedon tefü ob. Ekö bo lon valemik, keli etüvob, ekö bo desin finik tidala obik. Atos bo äbinon dasev dibik, keli esötob gleipön. Liedo dasev et ekömon tu latiko. Evifikob tumödo ad blufön täleni oba.

VI:45:2012

Nu sprotians ävilupons omi ti lölöfiko. Meditom: “Atos obinos-li büologam fäta jafäbas valik? Fäta zifa kobü milans mödik

lödanas-li? Fäta vola plödü zif-li? Fäta menefa-li? Fäta lifa taledik-li? Seiman, seimo, no kanon-li stöpön progedi dina somik, ud ovikodon-li vali?

Ab plan, ofölon-li zügöli natik: glofikam – fibikam – deadikam, ud ofövon-li dü period semik, ad fino fainikön büä däm seimik fefik podunon? U planatapäd rööl at, otenükon-li doatis nenstopovik valöpio, to mens valik?

Du sprotians ävilupons valikosi fo logs omik, älabom visioni finik: Paokalüp äbinon nevitovik, ed äbinon grünik!

DAJONÄD IN BUKEM TATA BAYÄNIK

Pötü deadamadel tumyelik pädana Johann Martin Schleyer (1831 – 1912), Datuvan Volapüka, ojenon Dajonäd in Bukem Tata Bayänik tü del 14^{id} yunula, yela 2012 (dödel). Pos maifükam zelik Dajonäda, Bukemakor okaniton kanitis Volapüko.

Tü del 15^{id} yunula (fridel), ojenons spikäds lul in Bukem, kels id ogebidons bukafo.

Detülis mödikum kanoy tuvön ladetü: <http://www.bsbmuenchen.de>

(Danädü Vicifal Donald Gasper)

TIKAMAGOTS FRUTIK

Dü neit, kats valik binons gediks.

Sinod pekoeföl, sinod lafo pepardöl.

VI:46:2012

LÄLID – KAPIT VELID (4)

(fa hiel Lewis Carroll)

TIEDAZÄLÜL LIENETIK

“Elilob sümikosi,” äsagof Lälid. “Id osevol, das vöds sököl binons:

“Löpü talaglöp mu gretik flitol

Äs tiedaboed silo vebol.

Glimolös, glimolös – “

Anu Liron älemufükom oki, ed äprimom ad kanitön du äslipom: *Glimolös, glimolös, glimolös, glimolös* – ed äkanitom so lunüpo, das ämutoy knibön omi ad stöpön omi.

“Benö! Töbo ifinükob setüli balid,” äsagom Hätel, “das Kōradam älöpiobunof ed äluvokädo: “Deidom misuri! Säcöpoyöd kapi omik!”

“Kruäl dredabik kion!” ävokädo Lälid.

“Ed ai sis tim et,” äfövom Hätel, lügo, “vilom dunön nosi, keli säkob ome! Binos ai düp mälid anu.”

Süpo, Lälid älabof tikamagoti legudik. “Binos-li kod, das tiedadins somödik binons is?” äsäkof.

“Si, gidetol,” ägesagom Hätel, seifölo: binon ai tiedadüp, e no labobs timi saidik vütimo ad lavön tiedadinis.”

“Seko niludob, das zümufols ai zü tab,” äsagof Lälid.

“Kuratiko so,” äsagom Hätel: “sosus efıgebobs dinis.”

“Ab kis jenos-li ven lükömols lü plad balid dönu?” Lälid äriskof ad säkön.

“Bespikobsös üfo yegädi votik,” äropon Mäzul-Liev, cavölo.

VI:47:2012

“Favikob dö atos. Mobob, das lädül konof obes konoti.”

“Liedo no sevob konoti,” äsagof Lälid, boso pemuifüköl lo mob at.

“Liron üfo odunom osi!” bofikans ävokädons. “Galikolöd, o Liron!” E bofikans äkniboms otüpo flanis bofik oma.

Liron ämaifükom nevifiko logis oka. “No äslipob,” äsagom me vög raodik, fibik: “Elilob vödis alik, kelis äsagols.”

“Konolöd obes konoti!” äsagom Mäzula-Liev.

“Si, begob oli!” älebegof Lälid.

“E vifö!” älüükom Hätel, “voto oslipikol büä okonol oni.”

“Seimikna ädabinofs sörs smalik tel,” äprimom Liron, go spidiko, “Ed änemofs Lisül, Lasül e Tilül; ed alikans älödofs donü fonäd – “

“Ab kisi äfidofs-li?” äsagof Lälid, kel ai änitedälof dö fid e drin.

“Äfidofs te melatis,” äsagom Liron pos tik ömik.

“Ab no mögos ad dunön soiko,” äsagof sofiko Lälid, “bi malädikofsöv.”

“E jenöfo ämalädofs,” äsagom Liron; “ämalädofs vemo.”

Lälid ästeifülof ad magälön lifamodi nekösömik somik, ab äbluvof tumödo dub atos; seko äföfov: “Ab kikodo lödofs-li donü fonäd?”

“Drinolös tiedi mödikum, begö!” äsagom Mäzul-Liev ele Lälid go fefiko.

“No edrinob nosi jünü,” ägespikof Lälid me vög vemo skänik, “seko no kanob drinön mödikumosi.”

VI: 48:2012

“Vilol sagön, das no kanol drinön *neplu*,” äsagom Hätel: “binos vemo fasilik ad drinön *mödikumosi*, ka nosi.”

“Nek ävilom sevön cedi *olik*,” äsagof Lälid.

“Ag! Kif spikof neplütiko anu?” äsäkom Hätel levikodiko.”

Lälid jenöfo no äsefov vio gespikön atosi: seko äsumof tiedi, bodi e böri ömik, tän flekof oki dönu lü Liron, e dönuof säki oka: “Kikodo älödofs-li donü fonäd?”

Liron betikom säki ofa dü minuts ömik. Fino sagom: “Äbinon jenöfo melatafonäd.”

“Din somik no dabinon!” äprimof ad sagön Lälid, zunölo, ab Hätel e Mäzula-Liev äsagoms: “Sö! Sö! e Liron äsagom todäliko: “If no kanol plütön, finükolöd konoti, ol it.

“Nö! Fövolös konoti ola, begö! äsagof Lälid vemo mükiko; no oropol oli dönu. Ba dabinon *bal*.

“Bal, dido!” äsagon Liron, leskaniko. ed äbaicedom ad fövön konoti. “Ed ibo sörs kil at – älärnofs ad däsinön – “

“Kisi ädäsinofs-li?” äsäkof Lälid (kel ya iglömof promi oka ad no ropön).

“Vilob labön bovüli klinik,” äropom Hätel: “mufobsös föfio me plad bal.”

Ämufom äsä äspikom, e Liron äsökom omi: nu Mäzul-Liev ämufom ini plad Lirona, e Lälid boso nevilöfo ämufof ini plad Mäzul-Lieva. Jenöfo Hätel äbinom utan, kel ifrutom ceni, e stad ela Lälid äbinon jenöfo badikum ka büo, bi Mäzul-Liev ebo anu ispilom miligi ömik se luflad ini boved oka.

“Melatis,” äsagom Liron, löliko nen vätälön atna gespiki.

([Föivot](#) osökon ün mul okömöl)

VÖG VOLAPÜKA YELOD TELDEGID

NÜM 7

YULUL 2012

(Pads 49 jü 56)

O Volapükaf lens Valöpo!

Buks tel fa hiel Arie de Jong, sevabo:

Vödabuk Volapüka pro Deütänapükans

Gramat Volapüka (löliko in Volapük)

binons getoviks dönu. Pebükons fa fiam “Evertype” in fomät jönik. Pleidob ad dalabön bukis at su bukaboed obik.

Konot brefik fa hiel Frank Roger no binon saidiko brefik ad pubön ninü nüm bal gaseda; sekü atos, omutols stebedön finoti ün mul okömöl. Konot at binon go nitedik!

Amulo labobs blesiri gretik ad reidön yegedi fa hiel John Redgwell. Binon boso filosofik, ab spelob, das oplidols oni. Cedü ob, mutoy meditön dini somik.

Fino säkäd dabinon tefü Volapük pespiköl. Mödikans sevons ad reidön e penön Volapüki, ab no mödikans kanons spikön oni. Kikodo-li? Bi no seivons Volapükans votik, ko kels kanons spikön. Anu mutoy telefonön flenis votik, u kolkömön onis in bevüresod. If no spikoy Volapüki dü lunüp, peroy okkonfidi. Logolsös padi lätikün gaseda ad gudükumön spikotis!

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

sedom

Ralph

VII:50:2012

LÄLID – KAPIT VELID (5)

(fa hiel Lewis Carroll)

TIEDAZÄLÜL LIENETIK

Lälid no ävilom nofön Lironi dönu, seko äprimof ad spikön vemo prüdiko: “Ab no suemob. Kiöpao äkupofs-li melati?”

“Kanoy kupön vati se fonäd,” äsagom Hätel, sekü atos, cedob, das kanoyöv kupön i melati se melatafonäd – no-li? o fopan?”

“Ab äbinons *in* fonäd,” äsagof Lälid Lirone. (Isludof ad nedemön küpedoti lätik at).

“Klüliko äbinons us,” äsagom Liron, “– dibiko in fonäd.”

Gespik at ikofudükof eli Lälid vemo, seko ädalof fövön Liron nen ropön omi.

“Älärnofs ad däsinön,” äfövom Liron, kel äcavom ed äröbom logis, bi äbinom slipöfik; “ed ädäsinofs dinis alsotik – valikos, kel primon me tonat ‘M’ – “

“Kikodo tonat ‘M’-li?” äsagof Lälid.

“Kikodo no-li?” äsagom Mäzul-Liev.

Lälid äsagof nosi.

Anu Liron ifärmükom logis, ed äprimom ad slipülön dönu; ab, pekniböl fa Hätel, egalikon ko lunoidil, ed äfövon: “– kel primon me tonat ‘M’, samo mugiträps, e mun, e mem, e möd – samo, sagoy, das dins binons möda mödik – elogol-li föro däsinoti, kel pladulon mödi?”

“Nu, das säkol osi obe,” äsagof Lälid, vemo pekofudüköl, no cedob...

“No sötöl üfo spikön,” äsagom Hätel.

Lälid lölöfiko no äkanof sufälön neplüti somik: sekü atos, äläädof fulü naudod, ed ämogolof. Sunädo Liron eslipikom, e votikans lölöfiko no äküpedoms ofi, do äpödiologedof ömikna, lafaspelöl, das övokoms ofi: Lätikna, kü ilogof omis, ästeifüloms ad joikön Lironi ini tiedaskal.

“Fümo, neai ogolob *usio* dönu! äsagof Lälid, kälöfiko golöl da fot. “Tiedazälül at binon stupädikün, ko kel föro äkompenob!”

Sagölo atosi, iküpof, das bal bimas älabon yanili, kel änüdügon stedo ini on. “Atos binos vemo bisarik!” ätikof. “Ab val binon bisarik adelo. Kredob, das obinon tikamagot gudik ad nügolön onu.” E jenöfo inügolof.

Äbinof dönu in lecem lunik nilü tabil glätik. “Nu, oplöpob gudikumo atna,” äsagof oke it, ed eprimof ad sumön kiki goldinik ad mailökön yani, kel ädügon ini gad. Tän äprimof ad tuetön len garid (ilabof nog diledi ota in pok) jüs geilot ofa äbinon za pied bal: poso ägolof ve luyal smalik: *täno* – ekö of fino in gad jönik, bevü florabets nidik e foneds koldülik.

([Föivot](#) osökon ün mul okömöl)

TIKAMAGOTS FRUTIK

Mens binons neläbiks suvo kodü stup. Binons slofans godas dobik, e neföro plöpons ad zepön lifi äsä binon. Pla fredön demü lif äsä binon, e kipedön in lad löfi e püdi, jäfikons okis ai me tikamagots neläba okas; seko fulikons suno me glöt e het. Dinädü at, lio kanons-li suemön sinifi vödas: “püd” e “fred”?

([Fa hiel Arturo Alfandari](#))

If lifobs äsä sötobs lifön, obinobs koteniks – nen jalud, glöt e mikonfid, kels binons neflens stüma sogädik, e kels kanons päridükön kobädis lölik.

PÄNAN E PÄNOT

(*fa hiel Frank Roger*)

Pänot äflunon obi pö loged balid. “Tikamagot legudik,” ätikob. “E pänot so skiliko pepänöl.

Ägestepob, e te ästanob us ad stunidön pänoti. Äjonon pänani in voböp oka, kel äpänom pänoti leigik pänota rigik. Ab tikamagot pänota in pänot no äfinikon us, bi pänot ‘telid’ id äjonon magodi pänana, kel äpänom pänoti ‘kilid’ pänota ot. Ven äföfiostepob ad logön oni nilikumo, äkanob küpön, das ninü pänot kilid et äbinon fom folid smalikün dina leigik. Tikamagot legudik dido, me febedöf süperik pedunöl.

Äküpetob, das hiel Arthur, kel binom dalaban lekanotamuseda nemü ‘Artfelt Desires,’ äkömom lü ob, ledesirik ad spikön ko ob, e ad notükön remotis paloföl. Arthur äsevom ninälo utans, kels öbinons remans pötik, i ya äsevom, das binob lekanotilöfan, ko mon gebidik ad remön pänotis niteda patik.

“Vobed trigik, no-li?” äsagom Arthur. “Binon pänot enuik fa pänan nemü Gabriel Peixoto Dos Santos, e tiäd ota binon “Pänan e Pänot.”

“Tiäd pötöfik tefü pänot seledik,” äsiob.

“Ven iremob pänoti, äsagoy obe, das tikamagot pänota ninü pänot pijoikon jü mied mögikün,” äfovon Arthur. “Ven xamoy oni niliko, äs edunol ebo anu, kanoy logön sökodi nenfinik pänotas ninü pänots. Nu sökod at niludo progedon nen fin, ab bi log menik pamiedükön, kanoy jenöfo logön te pänotis fol-lul ninü pänots.”

“Tikamagot it sökoda nenfinik binon lölöfiko nesiämik, ab sekü atos pänot dalabon vobedi lübätik. E pluo blöfäd somik mödükumon selovi ota.”

VII:53:2012

“Äspelob, das ösagol atosi,” äsagom Arthur, smilöl ninälo. “Elogol-li suämi ota? Fümob, das okanol fasiliko pelön oni.

Älogedob viföfiko lü suäm, sagölo: “Benö! suäm at jenöfo no binon tu jerik tefü pänot kalieta e riganatäla somik.”

“Kisi sagol-li? o flen oba! Bi binol balan remanas ritöfik obas, odetirob dötumanumi suäma at. Ab no mutol sludön ebo anu. Te züspatolös ad dalogön pänotis votik. Poso gekömolös ad dalogön dönu pänoti at. Fümob, das no opidol remi lepänota somik. Obinon bijut pänotema olik. Prüdö! voto pöt gönik at omoon.”

Dido äspatob nelunüpo in mused, ab jenöfo no äkanob tadunön tirädanämi pänota tiädü: “Pänan e Pänot,” e fino äsludob ad remön oni.

“Benovipö!” äsagom Arthur. “Evälol sapiko.” Arthur neföro ädodom sludi remana ad remön bosu, ab atna älabob magädi nämik, das lobül omik äbinon kuratik.

Älägob pänoti len völ voböpa obik, kiöp äkanob logön oni ven no ävobob, e mutob koefön, das älülogob oni ti ai. Lülogölo oni ün tim somik, tikamagot patik äflapon obi, ed äsukob da ramar obik jüs ituvob gretükamaglät. Äxamob pänotili lätikün ninü pänot, keli log äkanon logön; poso id äxamob topi et me gretükamaglät.

Kikodo no ibetikob atosi büo? Pö stunükam e blesir oba, älogob, das sökod pänotilas ninü pänotils äfovön dido plödü logädavidot loga menik. Ekö nemuiko pänotils dientöfik nog kils sökoda at “nenfinik,” kels äsmalikumons ai, e kels älogädikons te gebü gretükamaglät.

Atos äbinon noe nekredovik, abi milagik. Lio, o lio äkanom pänan dunön osi?

VII: 54:2012

Ba äpänom gebü gretükamaglät. Ab in tef at, skil omik äbinon dido lelogädik, lölöfiko patik, e dunot letälena verik.

Ifi ädalabob gretükamaglät nämikum! Täno kanoböv lükömön jü pün kuratik, lü kel pänan irivom ad fidunön pänotilis miniatürik stunidabik somik. Mutob siö! sevön skili at. Mutob tuvön vegi ad atos! Anu nuläl oba pigalükon. No kanoböv takedön jüs ituvob tuvedoti.

Tü vigafin sököl, ägolib ad drinön e luspikön ko flens obik tö bötidöp nemü: “Sabaglok Vagik,” bötidöp kösömik obas, ed äspikob dö pänot. Äbepenob pänoti, äsi plak oba ko gretükamaglät, ed äsäkob if ek kanonöv mobön bosu ad fövön xami obik.

Flen oba nemü Xavier äsagom, das seivom eki, kel vobom in stitod nolavik, kiöp dalaboy patädastumis nulädikün. Man at, ma om, kanom labön tikamagotis frutik. Otelefonom omi ad bepenön dini.

“Fümol-li, das kanoy seitön pänoti dis daluskop?” äsäkob omi dotabiko.

“No favolös dö atos, otuvoy vegi. Mens at kanons tuvedön säkädis valik, kelis kolkömons,” äsagom Xavier. “Cedob, das mögod gudikün dabinon.” Dido Xavier ägidetom. Ärajanob ko flen omik, kel änitädalikom vemo demü din at pos spikot telefonik ko Xavier. Sekü atos, Xavier ed ob ävaboms lü stitod ad xamön pänoti dis daluskop. Sek ota äbinon stunidabik, bi love vidot lölöfik lünavik daluskopa, sökod pänotilas dientifik äfovön. Ekö pösods kil pebluvüköl!

“No kanob suemön, lio pänan äplöpom ad dunön käfedi somik,” äkoefom nolavan, “bisä ägebom daluskopi atsotik, kel dido no mögos. “Reton üfo te plän votik,” äsagom Xavier.

(Finot konota osökon ün mul okömöl)

BOS SE NOS

(Fa hiel John Redgwell)

Filosopans suvo nulälons, kikodo dabinon ‘bos’, sevabo: leval e valikos in leval, pla ‘nos’. Lofob pläni at: Kanoy niludön, das no binos zesüdik, das seimos dabinon. Seko ‘nos’ muton dabinön. Ab kis binon ‘nos?’ ‘Nos’ binon nedabin dinas. ‘Nos’ kanon dabinön te tapladü ‘bos.’ ‘Nos’ binon maged voleda dinas.

Fomälolös, das säsumol tegotis de kens kil. In ken balid tuvol meili. In ken telid tuvol juegi. Kredol, das in ken kilid otuvol bosi votik, ab ven säsumol tegoti, tuvol, das ken binon vagik. ‘Nos’ binon in on. Suemoy vödi: ‘nos’ te tapladü vöd: ‘bos.’ Seko ‘nos’ kanon dabinön te if ‘bos’ dabinon. Ab no binon zesüdik, das seimos dabinon. Demü atos, no binos zesüdik, das ‘nos’ dabinon.

Klu, kis binon “dabin zesüdik?” – ni ‘bos’, ni ‘nos’! Binon binastad, in kel ‘bos’ e ‘nos’ dabinons leigaveto e sädunons odis.

‘Bos’ e ‘nos’ binons logots dabina zesüdik. Dabin zesüdik = “ver,” kel binon kod primik e binäl valikosa – sevon oki, ed ekö seved klinik = sevan, kel sevon oki it. “Ver” sevon kaladi telik oka, ed ekö voled dinas – leval e valikos in on, bevü kels dabinons obs it!

Demü atos, tiäd yegeada at binon dobik. Leval no davedon se ‘nos,’ ab se stad dabina, kel binon ni ‘bos,’ ni ‘nos.’

TIKAMAGOT MEDITABIK

Mens motons ad tidön menädis sököl.

SPIKOBSÖS VOLAPÜKI!

Panemob Ralf. Binob man e lödob in dom smalik ko jimatan oba, kel panemof Gert. Labobs cilis tel, sevabo: hiel Yohan, kel labom lifayelis degtel, e jiel Pat, kel labof lifayelis jöl.

Jimatan obik seadof in kovenastul e reidof buki nitedik. Ob seadob in kovenastul obik e reidob delagasedi. Cils pledons ko dog, kel panemon Tam.

Gert: Delagased, binon-li nitedik adelo?

Ralf: No pato. Reigän vilon nüdügön tripi nulik, bolitan foginänik pesasenom , e kanitan sevädik ematükom vom i kilid.

Gert: Nuns noik kion!

Ralf: E buk ola, binon-li nitedik?

Gert: Binon tu romatik, buükob jenotemabukis.

Ralf: Noid kion! O cils! Pledolsöd ko dog in gad!

Nu spikolös ko flen votik äs löpo:

Gert: Delagased, binon-li nitedik adelo?

Ralf: No pato. (Studans no vilons pelön tidodemis niverik, poldans vilons labön mesedi mödikum, flitömamijenot ejenon ko per lifas tum).

Gert: Nuns noik kion!

Ralf: E buk ola, binon-li nitedik?

Gert: Binon tu romatik; buükob (lifibepenamis, spionakonotis, kvisinabukis).

Ralf: Noid kion! O cils! (No tomolsöd odi! Selimädolsös televidömi! Gololsöd lü bed! No spikolsöd so laodiko!)

YELOD TELDEGTELID

NÜM 8

GUSTUL 2012

(Pads 57 jü 64)

O Volapükaf lens Valöpo!

Kadäm Volapüka dabinon sis dels primik mufa. Dabinon nog ün tim at. Binon noganükam ad sefükön fütüri püka. Dalabon Kadämanis jöl. Büo ädalabon Kadämanis mödikum, bi Volapükane f äbinon gretikum. Seman gideton ad sukön yufi pükavik Kadäma, kel jäfidon vü del balid tobula jü del kildegid prilula yela alik.

Dö limans Kadäma: Limans jöl Kadäma nulädik binons Volapükans, kels dalabons noli legudik püka, e kels dalabons i tälenis patik ad lofön Volapükane fe. Bejäfons büsidi Kadäma kobü Cifal, kel binom presidan ota. Utans, kels ya calikons in muf vedons itjäfidiko Kadämans; votans cälons ad dinit Kadämana dub Dalebüd Cifala.

Dö vob Kadäma: Attimo Kadäm jäfikon cifo me xam vödas nulik, sevabo, uts kels no nog dalabons vödis leigik Volapükik. Nen zep Kadäma, vöd nulik no kanon pubön in vödabuks as vöd calöfik. Vödabuks e tidodems nuliks no binons calöfiks nen noet: Nämätü e Zepü Kadäm Bevünetik Volapüka. Zuo Kadäm labon bligis votik, kels pabepenons in Nomem Volapüka.

Anu fredob levemo ad nunön oles nemami Kadämanas nulik tel, dö kels kanols reidön su pads gaseda atmulik.

Valikosi Gudikün Oles

sedom
Ralph

VIII:58:2012

HIEL MICHAEL EVERSON – KADÄMAN NULIK

Pemotob in zif Norristown (Pensylvän/Tats Pebalöl), ed älödob in zif Tucson, Larizonän bäldotü yels degtel. Ästudob Deutänapüki e Pükavi Jenavik pö Niver Larizonäna, e poso ästudob i jenavi pö Niver Kalifornäna tö zif Los Angeles.

Äsetevob lü Lireyän ün yel 1989, kö älödob tö zif Dublin dü yels degfol; poso äkömob lü zifil Westport in vesüd Lireyäna.

Äprimob ad vobön ko penäts vola ed ävedob jäfüdisevan jüfama penamamalas pro nümöms. Äyufob ad jüfön penätis e penamamalis mödikis ini nomem bevünetik, sevabo el 'Unicode'. Vobi obik at kanoy logön lä:

<http://evertime.com/formal.html>

Sis yel 2009 binob dabükan. Edabükob bukis mödik in Lireyänapük ed in Korvalänapük. Nitedälob vemo dö vob ela Lewis Carroll, ed edabükob “Alice’s Adventures in Wonderland” in püks ti teldegs. Ayelo obükob tradutodi ela Ralph Midgley in Volapük, sevabo: “Ventürs jiela Lälid in Stunalän”. Ed ayelo äprimob ad dabükön vödabuki gretik ela Arie de Jong, äsi gramati omik.

As Kadäman, spelob, das skils pükavik oba obinon frutiks Soge Bevünetik Volapüka, bi ya evobob tefü daglof vödastoka in Lireyänapük ed in Kornvalänapük. Kredob, das skils at oyufons obi ad “kleilükön sinifis vödas nulädik, kels no nog dalabons leigafomis Volapükik,” ma vöds statudas obsik.

Desins obik binons balugiks, sevabo: vilob fovön dabükoti bukas Volapükik. Nitedälob patiko tefü vödastokav, bi kredob, das fütür püka oneodon fövön vobi vödastokavik elas Arie de Jong e Ralph Midgley.

Kludo, vilob jäfön me vob löpik ad yufön Sogi tefü propagidam (medü resodapad), äsi tefü pak, stud e tid püka obsik.

SOG BEVÜNETIK VOLAPÜKA

DALEBÜD CIFALA NÜM BAL
YELA 2012, TÜ DEL BALID YULULA

DISPENAN: Brian Reynold Bishop: Cifal Soga Bevünetik Volapüka,

VÄTÄLÖLO,

- das Volapükanef ün tim presenik no plu dalabon dabükani calöfik,
- das söl MICHAEL EVERSON ejonom lanäli gretik pro Volapük,
- das binom dabükan, labü nol legudik kaenava nulädik,
- das epropagidom ed opropagidom Volapüki fütüro dub dabük bukas tefik,

CÄLOM PRIMÜ ADEL

Söli MICHAEL EVERSON,

lödöl in Lireyän, lä Cnoc na Sceichín, Leac an Anfa,

Cathair na Mart, Co. Mhaigh Eo,

as Kadäman in

KADÄM VOLAPÜKA.

So pelonöl

IN ZÄNABÜR VOLAPÜKA

Brian Reynold Bishop

CIFAL: SOGA BEVÜNETIK VOLAPÜKA

PÄNAN E PÄNOT (FINOT)

(fa hiel Frank Roger)

Sökod pänotilas ninü pänotils muton dido fovön nenfino. No kanoy.logön pänotili lätikün, bi lätikün jenöfo no dabinon.”

“Ab atos binon nemögik!” ägespikom. “Flanü votik, ekö i plän dalabana museda. Äcedob klülüko, das äbinon te blöfäd ad selön pänoti.”

“Cedü ob, dabinon te din nog bal ad dunön,” äsludom nolavan. “Steifülölös ad tuvön pänani it, e säkolös omi. Dalaban museda mutom sevön kiöpo lödom, e kanom igo seivön omi.”

Sekü atos, tü del sököl ävisitob lekanotamusedi: “Artfelt Desires,” ed äzüspatob us. Arthur älogom obi ed äkömom ad spikön ko ob.

“Memol-li pänoti, keli eremob is enu?” äsäkob.

“Lesiö!” ägespikom. “Pänan e Pänot,” no-li? Pänot fa pänan letälenik.

“Fümö!” Ab bos tefü pänot böladon obi.

“Kleilükölös, begö!”

“Viloböv sevön, lio pänan eplöpom ad pänön sökodi nenfinik pänotilas ninü pänotils. Cedol-li, das okanol ba tuvön omi ad säkön somikosi?”

“Pänans buons valemō ad no sävilupōn calaklānis mu klānōfikis,” āgespikom Arthur. “Too tikamagot olik liedo no fruton. No sōtob bo sagōn atosi ole, ab eremob pānoti at de jiflen ela Gabriel, jikel no ilabof kādi saidik pos nelogādikam calōfik oma. Ākosididom bofikanis onas. Kredob, das iselof jenōfo pānotis mōdikūn , kels ābinons nog

VIII:61:2012

in vobōp oma. Suno omutof sukōn vobodi if no gekōmom, e mōgād somik no jinon luveratik.”

Edanob Arthur vemo, ed āsegolob lāseto se mused. Ādasevob anu, das nefōro ōtuvedob klāni gretik pānota.

Ab pos dels ōmik, ekō ob in bōtādōp nemū: “Sabaglok Vagik,” ed ābespikob dōnu sākādi at ko flens oba.

“Logob te mōgi balik,” Xavier āsagom. “If sōkod pānotas ninū pānotas dido binon nenfinik, atos sinifon, das nefōro okanon finikōn.”

“So-li?”

“Ma ob, pānan binom nog jāfedik e pānom, ai plu, pānotis smalikum, ai dibikumo, pō step alik vega.”

“Kiōp ūfo pānan binom-li? Āstānūkob namis oba, bi lōlōfiko no ākanob suemōn tikāli ela Xavier.

“Kleiliko pānūsugom sovemo ini vob oka, das ilāsikom kobū pānots, kelis āpānom. Binon ga mod soelik ad dunōn pānotilis somik nekredoviko miniatūrikis. Lio ākanom-li voto lovegolōn love logamavidot daluskopa?”

“Ekō teorod lōlōfiko nesiāmōfik, o Xavier!”

“Binon teorod balik labū siām semik,” āgespikom Xavier. “Plānon sōkodi nenfinik pānotas, lio padunon vob smalikūn, kobū jenōfot, das pānan enelogādikom. I plānos tiādi pānota. If kanol tuvōn teorodi gudikum – benō! ab vūtimo okredob teorodi oba!” Ābetikob sākādi flanao alik mōgik, ed āmutob fino baicedōn ko flen obik, ifi kleilūkam omik binon lōlōfiko netikavik. Lomū ob, āstudom pānoti nogna. Jōn e sinif trigik ota āflapons obi ai plu. Āsagob ninālo, das mutob kālōfikūno mufōn e pūfādōn oni ad no tupōn pānani, kel āpānom us seimo plōdū logamavidot banoremik logas obik. Fūmo mutoy trātōn pānoti, kel progedon ai, kālōfikūno.

VIII:62:2012

HIEL ARDEN R. SMITH – KADĀMAN NULIK

Pemotob in zif Visalia (Kalifornān/Tats-Pebalōl) ün yel 1966, tü del 4^{id} yanula, ed estudob pūkavi Germānik pō Niver Kalifornāna in zif Berkeley, kō edokikob ün yel 1997. Atimo āgididob dō jānam selidōpas zül in Nolūda-Kalifornān, e semikna ādunob redakavobi pro dabūkōps tidabukas Deutānapūkik.

Sis yel 1988 penob lartūgis nolavik tefū pūks mekavik, pato pūks e lafabs pejafōl fa hiel J.R.R. Tolkien, e sis yel 1992 redakob vōdemis pūkavik lautana at.

Etuvob Volapūki, Sperantapūki e reti in buk: "The Book of a Thousand Tongues" (Buk Pūkas Mil), ven ābinob gūmnadan. Eprimob ad konletōn bukis Volapūkik za yel 1990, ed i potakadis bāldik Volapūkik ün yel 1997. Lā <http://home.earthlink.net/~erilaz/potakad.html> kanoy logōn konleti obik potakadas.

Id epenob tefū Volapūk in notāds difik, a.s. in kapit tefū yufapūks bevūnetik in buk: "From Elvish to Klingon: Exploring Invented Languages" (De el Elvish jū el Klingon: Vestig Pūkas Mekavik) peredakōl fa hiel Michael Adams.

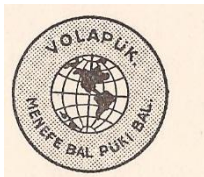
Epenob i resodapadis: “Volapop,” kelis epubon ün yel 1998 tü del 18^{id} febula lä;

<http://home.earthlink.net/~erilaz/>

Su lomapad kleilūkob: ‘Televid, bioskops, musig, grenaflogs pejuegādōl e valikos diotik binons spikotadins su pads at’. Tiād “Volapop” binon mig binū “Volapūk” e “pop,” kel binon vōd

Linglänapükik ko sinif: “pöpedik (äs in “pop culture,” “pop music,” e ret). Semikna penob revidis, e jafob padis nulik. Ab yels degfol pos dabükot balid, “Volapop” bleibon balikos in bevüresod.

VIII:63:2012

SOG BEVÜNETIK VOLAPÜKA
DALEBÜD CIFALA NÜM TEL

YELA 2012, TÜ DEL BALID YULULA

**DISPENAN: Brian Reynold Bishop, Cifal Soga Bevünetik Volapüka,
VÄTÄLÖLO,**

- das söl ARDEN R. SMITH sis yels ömik vobom ad propagidön Volapüki, pato pro yunans medü bevüresod;
- das egebom, ed ogebom nolis liegik oma netapükas äsi pükas mekavik votik dünü Volapük;
- das nitedälom dö koboseid vödabukas e tidodemas, ed okevobom fütüro tefü vob zesüdik at;

CÄLOM PRIMÜ ADEL:

Söli ARDEN R. SMITH,

**lödöl in Tats Pebalöl, lä 1015 SOLANA AVENUE,
ALBANY, CA94706-1617**

as Kadäman in

KADÄM VOLAPÜKA.

So pelonöl

IN ZÄNABÜR VOLAPÜKA

Brian Reynold Bishop

CIFAL: SOGA BEVÜNETIK VOLAPÜKA

VIII:64:2012

**JOHANN MARTIN SCHLEYER
(1831 – 1912)**

Bü yels tum, tü del 15^{id} gustula, yela 1912 ädeadom Datuval Volapüka, pos lif yelas mödik dünü God e Menef.

O kanitan in fag fagik! kikodo ton hapa

e lid svidik ola emüätikons-li? kikodo seilol-li ya so lunüpo?

Ag! vaniko valikans ästebedons desiro, kels ifredons dö kanit olik;

nu evedos stilik, ya sis tim so vemo lunik.

Fino nun isio kömon, das stinapläyi hapa

kanitan obas elüvom, ad dedietön oki diseine votik.

Bi suvikna etevom da län foginik so ömik,

senälom, do sevom dub tälen okik , pükis mödik,

ga liedi go bidäliki in ladäl, das, sisä tüm di ‘Babel’ pibumon,

pük nonik binon tuvovik, kel sevādon pö valikans.

E pos datik lölöfik lunik ävedos kleilik in tik oma,

ed i mals nu ädasevädikons süpo pö om.

Tāno i vöds pädatuvons – so Volapük ädavedon.

Dasumom nu vobodi sublimik oka ko dasev lölöfik.
Tidäbs nolavik mödik kobikons zü om in sirkül veitik,
e so vestigom ai mödikumo, e vobod omik mesedon zili.
Olabon fütüraseki, pro vol vemo veütiki,
ifi pük at no pliton dotimani smalik ömik;
ibä tikäl omik, kel ai vestigon, no leadon takädön koapi.
O! fiduinomös nog vobodi oka! Ün tim latikün
okronon nemi oma me fam nedeadofa.
Ab dat el 'Sionsharfe' no ömüätikon lelölöko,
nams löfäfulik älofons okis ad dün ona,
e kanitans kobükons okis dönu ad fed nämöfik.
O ol! mastan balid hapa! benedolös oni me mud e ladäl,
dat dönu tononös veitio love bels, mel e län,
e padedietonös ko lanäl fulik te kline, nobe e jöne!
Letolös, das votikans kanitons lidis, kels flätöns pölacedis taledik!
Lids obsik, vögs obsik lüodikons frediko sülio!
binons prelud kanita laidüpik in sülaspad veitik,
kö ad jenöf cenon drim keinik poedota obsik!
[fa jiel Wilhelmine Seiler: Miesbach (Bayän)]

YELOD TELDEGTELID

NÜM 9

SETUL 2012

(Pads 65 jü 72)

O Volapükaf lens Valöpo!

Mul pasetik ebinon tim vemo patik pro Greta-Britän. Dü tim et, spotans mödik ekömons se läns distik vola ad mätedön ta spotans votik legudik pö Lolümpiad zifü London.

Spiked pledas Lolümpik ai ebinon: “Mens sana in corpore sano.” (= Tikäl saunik in koap saunik). Spiked at pladulon diali gretikün menas. Sek plagik spiked a somik garanöv gidäli ä sauni love tal. Ab stad anuik menefa noon föli valöpo diala at, seko menef muton stepo lärnön ad progedön. Pleds at kuradükonsös obis in tef at.

Elogobs dunotis stunidabik du pleds at, dunotis semikna neleigodovikis. Spot alsotik pledon rouli veütik in lif menas: zeil ota binon fino mäted saunik bevü mens tikäla saunik in sogäd gidik.

Kanols i reidön su pads gaseda obsik nunodi dö Sümposium, kel ejenon bü nelunüp zifü München in Bukem Bayänik tefü Volapük e püks mekavik votik. I jenon Dajonäd nitedik us, kel binädön me doküms seledik se konlet tefik bukema. Nunod at binon stabü nunod lunikum, keli söl Detlev Blanke esedom obe su pads ela “Informilo por Interlingvistor! (= Nunabled pro Bevünetapükans). Danädü om dalabobs nunis at.

Fino benokömons Kadämani nulik, sevabo hiel Hermann Philipps. Kanols reidön lifibepenami brefik oma su pads zänodik. Dünomös Volapüki dü yels mödik!

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

sedom
Ralph

IX:66:2012

NUNOD DÖ SÜMPOSIUM/DAJONÄD/SPIKÄDS LÄ BUKEM BAYÄNIK TÖ ZIF MÜNCHEN

KLEILÜKAM

Ün yel 1887 äjenon kongred telid Volapüka. Bevü lotanef äbinom dilekan Bukema Regik Bayänik. Poso Klub Volapükik tö München ägivon bukeme literati, äsi doküms patik dö kongred it.

Anu bukem dalabon doküms lemödik tefü püks mekavik votik, läodü Volapük. Söl Reinhard Haupenthal äplöpom ad dispenön balädi ko Bukem Bayänik ad degivön one dili gretik konleta pükas mekavik, ninädü doküms mödik Volapükik. Id ün yel 2010, sons ela Hanns Martin Schleyer (lenef Dativala) ädegivoms geroti literatik oma Bukeme. Sekü atos, Volapükakonlet Bukema ägretikon love yels. Tumyel deada Datuvala äbinon seko pöt gönik ad nunön nitedäbes jenotemi jünüik Volapüka.

DAJONÄD

Tiäd Dajonäda binon: “Vü Yutopeän e Jenöf: püks mekavik pro vol valodik. Tü del 14^{id} yunula, yela 2012, komü plu ka pösods tum, Dilekan Bukema, dokan Rolf Griebel, ämaifükom Dajonädi. Söl Reinhard Haupenthal äspikom dö “Bevüpükav mekavik: kis binos-li, e kikodo nitedäloy-li dö somikos?” Poso Bukemakor äkaniton lidis ömik Volapüko e Sperantapüko.

Kanoy dalogön dilädis tefü yegäds sököl: Disinapüks tumyela degvelid; Püks pepenöl, sev. püks klänik, kels gebons penamamäkis no valemö pesevölis ad nunapenam bevünetik; Püks stabü filosof; Disinapüks valemik;

IX:67:2012

Prelatan Johann Martin Schleyer; Schleyer: lautan Volapüka; Gramat Volapüka; Volapük: Sogs e Leklubs; Blöfäds tefü volapüks valemik; Zamenhof: lautan Sperantapüka; Kongreds

Bevünetik Sperantapüka; Kongred Bevünetik folid Sperantapüka (tö zif Dresden); Vödems Sperantapüka; Literat rigik Sperantapüka; Gramat Sperantapüka; Sperantapük e tradutam; Sperantapük e Bevüresod.

(Noet Redakana: No äkanoy-li tuvön vödis anik dö Kongreds Volapüka; vödems Volapüka, literat rigik Volapüka, Volapük e Bevüresod, u ba no ästeifüloy ad atos?)

Kanoy visitön Dajonädi in Bukem jüesa del 9^{id} setula, 2012.

I kanoy logön Dajonädi pö Bevüresod: <http://www.bsb-muenchen.de/Einzeldarsellung.403+M562baccbfld.0.html>

(Prüdö! ladet lunik nen spads!!)

SÜMPOSIUM

Tü del 15^{id} yunula, yela 2012, äjenon sümposium. Söl Haupenthal äspikom dö Datuval e dö jafot omik nemü Volapük. Täno Dokan Ulrich Lins äbepenom yelis tum balid jenotema Sperantapükik. Pos paud brefik, Dokan Gerhard F. Strasser äspikom dö püks valemik mekavik love tumyels. Äspikom balido dö disinapük relik fa jisaludan Hildegard se Bingen jü musigapük ‘Sol-re-sol’ fa hiel Sudre. Spikädan sököl, Dokan Heiner Eichner, nitedälom dö letodot e mögod fütüriks pükas mekavik pro pükav valemik. Fino söl Herbert Mayer äbejäfom konleti gretik pasetik/anuik pükas mekavik lä Bukem Netik Lösteränik tö zif Wien.

Kanoy i reidön vödemis spikädas at, äsi mödikumosi, ninü buk patik zelü jenot gretik at. Dilekan Rolf Griebel id epenom fospiki

IX:68:2012

HIEL HERMANN PHILIPPS – KADÄMAN NULIK

Liti vola elogikob no lunüpo pos fin volakriga telid tö Bamberg, zif vönik vemo jönik in Frankalän, Deutän. Demü fikuls poskrigatima älödobs tö tops difik. Töbidam ad setevön lü Kanadän no äplöpon dub zögs guvik, ab memob, vio mat oba – spiköl laodiko – älärnof Linglänapüki, e vio ästeifülob ad sümädön tonis et bisarikis.

Dü tim posik älödobs tö zif gretik Frankfurt len Main, kö dönu ädabinons vobaplads e lödöps. Us äjulob – ye no älabob duinanumatis gudik tefü julapüks (Linglänapük, latin e Fransänapük). Täno etuvob tidodemi Sperantapükik in yunanagased, ed älärnob püki at. Pianiko eremob tidabukis pükas difik (Danänapük, Nedänapük, Spanyolapük, püks votik Skandinäniks, els Afrikaans e Novial, e somiks), ed äprimob ad lärnön onis. Pos julilüvaxam ädünob pö Flitömvaf Deutänik, e poso ästudob konömavi pö niver di Frankfurt. Pos niverastuds sekaliegik ebetävob Stralopi dü muls kil. Go vilöfo osetevoböv usio, ye cifods Stralopik erefudons mobi obik. Pos täv nitedik at, ävobob pö Fed Dustoda Kiemik tö Frankfurt. Vob at äbinon vemo näutik. Vüo, ye, ilärnob tradutami, ed äjenöfukob desiri obik ad setevön, sosis idasumob cali as tradutan e yufaredakan tö London pö dabüköp gaseda kaenik bevnetika, kö ägididob tefü tradutam ninädas ä prodam dabükota Deutänapükik gaseda at. Pos yels ömik elüvob Lingläni, egetävob lü Deutän, ed ävobob as tradutan libacalik jü bü yel bal; tü tim et efinükob ad vobön calöfo. Vüo idabükob pukatidabukis tel vönik, kels nitedälans in tef at kanons palogön lä:

<http://www.epubli.de/shop/autor/Hermann-Philipps/2718>

Nited oba tefü Volapük, poso, tefü el Ido, vemo evemükons suemi oba tefü tikav e kurat pükik. As Kadäman, ostütob balido vobi Volapükik ela ‘Evertime Publications.’ (Notäds ‘Evertime’). Ebevobob ed epreparob eli ‘Lehrbuch der Weltsprache Volapük’ fa Johann Schmidt diseinü buk sunik Ün tim at bevobob tradutodi Linglänapükik fa Ralph Midgley ela ‘Vödabuk Volapüka pro Deutänapükans’ fa Arie de Jong.

Spelob, das me pükasev obik, patiko tefü Deutänapük e

IX:69:2012

Nedänapük, okanob födön suemi kleilik pükälönas Volapüka, pato tefü sinif vödas.

SOG BEVÜNETIK VOLAPÜKA
DALEBÜD CIFALA NÜM KIL
YELA 2012, TÛ DEL BALID SETULA
DISPENAN: Brian R. Bishop: Cifal Soga Bevünetik Volapüka,
VÄTÄLÖLO,

- das fino edasevom riganatäli, kurati e pötöfi Volapüka;
- das sekü lomänapük omik, sevabo: Deutänapük, dalabom dasevi patädik dö staböf Volapüka;
- das demü cal omik, sevabo: tradutan tedabüsidik, sevom säkädis e fikulis tefü püks netik leigodü Volapük;
- das vilom gebön täleni omik tefü nünömaprogramav dünü Volapük;

CÄLOM PRIMÜ ADEL:

söli Hermann Philipps,
lödöl in Deutän, lä Beethovenallee 61,
D-53173 Bonn – Bad Godesberg
as Kadäman in
KADÄM VOLAPÜKA.
So pelonöl
IN ZÄNABÜR VOLAPÜKA

(fa) Brian R, Bishop
CIFAL SOGA BEVÜNETIK VOLAPÜKA

IX:70:2012

LABOL-LI BA LÜMÄTI?

(fa hiel Frank Roger)

Äsumob zigarüli, äsukob filidömi oba, e fino ädasevob, das ilüvob oni bo lomo; seko äfläkob obi lü man, kel äseadom nilü ob len bötädatob, ed äsäkob omi:

“Labol-li ba lümäti?”

Man älogedom lüodü ob, äsmililom fibiko, sagölo:

“Te löükolös zigarüli ola.”

Seko ädunob osi. Man älogetom levemöfiko zigarüli oba, e pos sekuns anik, zigarül dido pefilidon. Änünatemob ömikna äsif äsäkob obi, va utos, kelosi ilogob ebo anu, äbinon dido veratik.

“Danö! ab lio kanol dunön osi?” äsäkob.

Elogol obi, no-li?” Älogedom lü ob kläno. “Gebob tikäli oba.”

“Nekredoviko! äsagob. “Lio nemoy-li osi dönu? Pürokinäti-li?”

“Votikans len bötädatob fūmo ilogoms ‘milagi’ at, bi man votik iropom spikoti obas, ed äsäkom saidiko laodiko, dat komanef äkanon lilön:

“He! kaf obik ekoldikon. Kanol-li hitükön oni dönu me tikäl olik?” Elogob oli, kel edunol atosi zigarüle mana at.”

Man älogetom bovüli, keli ipladom fo om su bötädatob, e pos timüls anik, kaf äprimon ad kukön.

“Ö! kafidrinan ävokädom. Ekö vö! milagikos!”

IX:71:2012

Ti mens degtel äjutedoms zü obs, flagöls ome dinis alsotik: “Vilob, das smeitolös gladakübädís in el ‘coke’-drined oba.”

“No binol te filükan, ab i lefilükiälan. Sötoy färmükön oli me lök.”

“Kanól-li hitükön tikälo seimosi? Kanólöv-li filodostukön bumoti at if bos skänon oli?”

“Kanól-li lölöfiko reigön legivoti at olik? Binól-li riskädan?”

“He! Vilob, das flunolös jipuli jönik usio gulo, dat lasiviälofös dö ob.”

“Binos-li sirkudalekanot, u seimos? Binól-li käfan?”

Filükan (pisüädikob dö tälen omik, bi klülabiko äsmökob nog zigarüli obik). älöädóm, ed äsagóm menamödote us:

“Ols no suemols obi. Leadolsös takedön obi, begö! Blümob ai ad yufön votikanis, ab no pärädob täleni obik, e no binob sirkudan.”

“Äbinos käfod,” ek ävokädóm, “binobs cütäbs.”

“No äbinos käfod,” man ägespikom me vög ai laodikum. “No suemols. Leadolsös takedön obi, begö! No bätolsöd obi! No kodolsöd, das dunobös dinis negididik!”

“Tädol-li obis?” ävokädóm man it, kel isäkom omi büo ad kodön, das jipul jönik lasiviälofös dö om. “Binól-li susmen? Cedol-li jenöfo, das dredälobs demü ol?”

Man älemufükóm kapi, ed äkobiopedóm punis. “Nunedob oli lätikna: leadolös takedön obi. No skänolöd obi. Ga no sevol riskädami ole it, if operob okreigi oba.”

IX:72:2012

“Steifülol-li ba ad magädön pö obs? ek älvokädóm letodiko.

“No kodolsöd, das perob okreigi, begö!” äleroróm man, ab äbinos klülabik, das ya idunóm osi. Mans ömik, kels idrinóm bo biris tu mödikis, äprimóm ad letodön omi, igo ad nofön omi.

Ek äjoikom päkili zigarülas foi logod oma, sagölo tomiko:

“Labol-li ba lümäti?”

“Leadolsöd takedön obi,” äleroróm. Älibükóm oki de nams menamödota, ed ärönóm da yan. Fäkädlans äsekómóm i se bötädöp ad pöjutön käfani sonemik.

Äsökob omis ini süt, spelölo seimiko ad yufön, ab suno ädasevob, das lumens at no äbinóm tikälik.

Älogob mani, kel imorönóm, e keli pöjutans fino ifanóm sósus ilükómóm lü garad fagikumo ve veg. Adoniojoikom omi sui glun, ed, äsä ya ästopob mö fagot sefik, älielob kofiko lerorön balani lumenas:

“Labol-li ba lümäti?”

No äsötóm sagön somikosi mane, kel äseatóm nilü bänsinapömóm... . bi jenöfo älabóm lümäti!!

SAGODS HIELA OSCAR WILDE

(Tradudots fa hiel Ian Niles)

Voms, äsä ek sagon, löfofs dub liläms okik, soäsä mans löfoms dub logäms okik, if seimikna löfoms seimiko.

Mijenotis kanoy sufön, bi davedons plödao, binons nedesiniks; ab dolön eki dub döfäds okik – ha! ekö stegülam lifa.

YELOD TELDEGTELID

NÜM 10

TOBUL 2012

(Pads 73 jü 80)

O Volapükaf lens Valöpo!

Kadäm Bevünetik Volapüka omaifükon äsvo yanis pos vaken hitüpik, sevabo tü del balid tobula, ad dünön Volapükanefti dü yel nog bal. Jünü Kadäm älabon Kadämanis lul, ab anu fredob vemo ad kanön nunön oles cäli Kadämanas nog kil. Bi dabinons plads jöl, Kadäm binon fulik ün tim presenik..

Kadämans nulik dalaboms tälenis difik völadik. Benokömö omes! Stim gretik kion ad vobön fütüro pro Volapük. Spelob, das Kadämans valik ojuitoms vobi e frutiki, e nitediki.

Jenöfo vob Kadäma jünü ebinon tio lölöfiko xam e zepam vödas nulädik, kels no nog labons Volapükavödis lönik. Vob at fūmo binon zesüdik, bi vöds nulik somik okanons pubön in vödabuks calöfik sekü zepam Kadäma. Ab Kadämans i kanons bespikön kobo tikamagotis alsotik, e spelob ad bükön bespikotis tefik anik in gased obas.

Balan Kadämanas nulik, sevabo hiel Hermann Philipps, etradutom yegedi dö “fit patik,” igo bisarik, keli kanols reidön su pad lätik gaseda. Kadäman Philipps id eyufom obi mödo ad tradutön konoti fa hiel Frank Roger tiädü: “Stadanunod.” Mutob koefön, das tradutod at äbinon mu fikulik, ab danädü Kadäman Philipps, kanols reidön tradutodi legudik konota rigik.

Volapük progedon ai, ed oprogedon ai plu yufü tälenis Kadämanas valik Kadäma Bevünetik Volapüka.

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

sedom
Ralph

X:74:2012

TELEFON POLOVIK MAGIVIK

(fa hiel John Redgwell)

Telefons polovik nulädik binons ti magiviks, ab no so magiviks äs ut, keli hiel Tom ägetom as legivot pötü motedazäl okik.

Pos zäl, Tom äfenom. Äseidom oki in jäd kovenik ed äsesumom legivoti okik. Su jonet äbinons sümbolils nemü els ‘apps,’ (se Linglänapük ‘applications’ = ‘gebäds’) Ven pedoy su on me doat, telefon dunon dinis alsotik, samo: jonon nunodi dö stom u nulodis netik. Dabinons els ‘apps’, kels jonons kaedi dö feled topik, e mögükons, das logoy magodis, kelis emekoy me fotograföm in telefon ud igo, das daliloy radionastajonis da vol lölik medü Bevüresod.

Kanoy i votükön noganükami ota, samo: getön magodi su jonet, äsi tonodis, kelis mekon telefon ven geton vödemanuni, e r. If pedoy e kipoy doati su els ‘apps’ dü sekuns tel, els ‘apps’ pubon su ‘jonet lomik’ If viloy, das els ‘apps’ semik no blibons su jonet lomik, pedoy oni dönu e tränoy oni se jonet.

Hiel Tom äsenalom slipöfik. Rein ädrefon fenäti. Äpladom telefoni sui tab smalik nilü jäd okik, ed äslipikom.

Äjinos ome, das telefon äbinon nog in nam omik. Fo logs omik äbinons els ‘apps’ bisarik nulik, kelis büo no iküpetom. Bal onas äjonon vödis: ‘lefog ko rein; ab da vöd ‘rein’ äbinon liun, e vöds: ‘votükam stoma.’ Äpedom oni ed älogom vödis ‘Stomivotükam.’ Äpedom su ons, ed älogom vödis: ‘Reinos. Votükam-li ini stom solik?’ Äpedom su vöd ‘si,’ ed älogom da fenät, ed ekö! no plu äreinos!

X:75:2012

Benö! Tom älabom bäldoti lifayelas te luldegas, ed äbinom boso jofik. Äfredom mödo ad logön elis ‘apps’ su jonet telefona, kels äjonons magodili mana labü herem mödik, kobü vöds: ‘Glof herema.’ Äpedom su on, ed äsenom bisarikosi su kap. Ädoatom kapi, ed ekö! älabom anu heremi densitik!

Äsludom ad dalilön radionastajoni in telefon. Vom äreidof nulodis. ‘Reiganef omödükumon bäldoti ad getön pänsioni pro mens valik, kels pämotons pos yel 1960.

“No odälob atosi!” ätikom Tom. “Omoükob reiganefi at, ed ovälob reiganefi nulik se konlet elas ‘apps’ su telefon magivik obik!”

Ätuvom elis ‘apps’ labü reiganef presenik: äpedom su on me doat, ed ästeifülom ad tränön oni se jonet, ab naedü alik, das els ‘apps’ äreafons dili donik joneta, ädönubunons sui jonet. Kojmar kion!

Süpo älilom noidi laodik. Äbinos vo kojmar! Ab utos, kelos ijenon tefü stom e herem omik äbinon te drim jönik.

Äseilükom laramatonodi su telefon nulik, kel äbinon su tab nilü jäd omik ed ädoatom kapi – äbinom ai jofik!

Älogedom da fenät – äreinos nog. Telefon omik no äkanon dunön milagis.

Äbinon too din stunidabik – legivot dafredüköl de jimatan gudälik oma.

X:76:2012

STADANUNOD

(fa hiel F. Roger)

Tudel. Düp velid gödo. Delalit gölik. Sil paelablövik. Plödavamot koldülik.

Zänabalat Tüma di ‘Andromeda’ pamufädükon. Lits panikurbons in bürs valik teadas degtel bumota. Föfayans pamaivärulons, e doatians pajäfedükons ad reidön mäkis, me kels pösodef oblöfons dientifi okik demü nügol ini Tüm. Vamot büras pepluükon jü nomanivod.

Zänabalat kontrolon e dönukontrolon sitis e näisitis okik. Valiks jäfidons ünü miedavölads nomik. Nünöms, buköms e bürablimots votik binons blümiks ad panikurbön ed ad pagebön. Medöm no igo bal mijäfidon.

Sosus solalit drefon fenätis teadas löpik, jalusids pafärmükons ad neleadön solaliti ninikön ini bürs. Klimati-stirians nenropo kälädons dinädis e geons onu ad dakipön laidanivodi vamota e luimöfa nomikas.

Düp zülid. Ma nomem fiama, pösodef valik sötöl komön adelo, sötön jünü edejonön mäkis onas diseinü kontrol e pegevön nügoli. Ye mäk no igo bal pädajonon doatianes. Zänabalat peneton in stadanunod adelik, das binäd lölik febameda menik nekomon.

Düp degid. Kafiditibians galikans de slipastad ad dünastad. Bi liman nonik pösodefa komon, blibons pö stad at jüs ogeikons ini slipastad tü tim büofümetik.

Tü zedel yans fidasäluna maifikons, blimot valik ota pepreparöl ad dünön limanis pösodefa, kels esludons ad fidedön ninü Tüm. Pos düps tel fidasälun färmikon dönu.

X:77:2012

Äsä vamot poszedelik löpikon levemo, klimati-stirians vifükumons sitis tefik ad dakipön vamoti ünü nivod nomik. Gudiko leigavetöl kobovobed jalusidas e luti-tölatama vobädon seki kotenüköl.

Ret dela binon nenjenotik. Galädakäms ninü e plödü Tüm äsi in garad distalik – attimo no pageböl baiädü nekom binäda lölik febameda menik – no nunädons jenotis u nenomädis seimikis.

Tü düp mälid soara bürablimot lölik teilon oki jü odel. Doatians pasäjäfidons, e föfayans paväurulons. Klimati-stirians nepluükons vamoti jüs nivod donikün dälovik.

Galädakäms cenön ad jäfeda-nivod geilikum äs mesül sevärikum ta sefa-viodams pos büradüps. Klinükamians itjäfidik panikurbons ad primön vobi onas neitiki su donatead – xänölo sui teads löpikum jüs oblümikons ün gödadüps gölik.

Du lulit neitikon, Zänabalat läükon protokeme okik stadanunodi dela ot. Registaram nunäda tefü nekom binäda lölik febameda menik süükon niniki mebanuni, ma kel sekü muif sogädik limans pösodefa aniks ud igo löliks mögiko nekomons dü tüp delas anik jü dü nefümüp. Äs kod calöfik nekoma pösodefa panunädon: "straik".

Zänabalat peneton, das stad ela 'pösodef nekomik' efovon dü del nog bal sis dät mebanuna, sevabo: bü yels vel, muls kil e dels degtel.

Balat no peprogramon ad säkisäkön ud igo ad töbidön dö jenet somik. Program ota te zeilon kipädami Tüma di 'Andromeda' in stad gudik, nätüköl dilodis döfik seimik, ven zesüdos, e fümüköl, das sits e näisits ota jäfidons ünü miedavölads nomik. Zänabalat dunon deliko e lölöfiko programi tefik .

Vedel. Düp velid gödo. Delalit gölik. Sil lefogik. Vamot plödik: vamülik.

X:78:2012

VÖDS NEKÖSÖMIK

BINÄD FEBAMEDA MENIK	human resources component; composante des ressources humaines; Humanressourcen-Komponente.
BLÜMAMOD	stand-by; mode d'attente ; Bereitschaft-modus.
BÜRABLIMOT	office equipment; matériel de bureau; Büro-gerätschaft.
DOATIAN	scanner; Abtasteinrichtung.
GALÄDAKÄM	surveillance camera; caméra de surveillance; Überwachungskamera.
KLIMATI-STIRIANS	climate control units; unités de clima-tisation; Klima-Steuereinheiten.
KLINÜKAMIAN ITJÄFIDIK	automated cleaning device; machine automatique de nettoyage; Automatische Reinigungs-maschine.
LUTI-TÖLATAM	air-conditioning; traitement de l'air, climatisation; Luftaufbereitung; Klimatisierung.
MÄK	badge; insigne; Dienstmarke; Plakette.
MIEDAVÖLADS NOMIK	parameters (normal); paramètres normaux, Parameter; Normwerte.
SEFA-VIODAM	breach of security; atteinte à la sécurité; Sicherheitsvertletzung.
STADANUNOD	status report, rapport sur l'état; Zustands-bericht.
ZÄNABALAT	central unit; unité centrale; Zentraleinheit.

X:79:2012

GRAMATAGUL

Flen nulik no fümom dö geb verätik vöda: 'ut,' e vilon sevön plu.

Vöd at binon jenöfo pönop büojonik, sevabo: pönop, kel jonon vödi(s) büik pemäniotöl u no sunädo pemäniotöli(s), as sams sököl:

Reideds at binons fasiliks, ab uts lärnodas okömöl obinons fikulikums. (Jonon 'reidedis');

Liegikan dalabon domi magifik, ab utan, kel yülon moni mödik anikna peron vali. (Jonon 'liegikan').

Utan(s) älabon(s) mirepüti. ('Utan(s)' jonon pösodi(s) votaseimo pemäniotöli(s).

Vöde at. äsä logoy löpo, läükoy –s ad jonön plunumi, ed –an(s) ad jonön pösodi(s). I läükoy foyümotis hi- e ji- (hiut, jiut) ad jonön mani e vom, äsi '-os' (utos) ad jonön neudi. Fino 'ut' geton deklinafomis Volapüka, sevabo: els -i(s), -a(s), -e(s), -o (uti, utis, uta, utas, ute, utes, uto, ven pötöfons.

SAGODS MÖDIKUM FA HIEL OSCAR WILDE

Jön binon din teik, keli tim no kanon dämükön. Filopasits mofalons äs sab, kreds sökons odis, ab jön binon dafred dü säsus valik, dalabot laidüpik.

Klän löfa binon gretikum ka klän deada.

Voms pajafofs ad löfön, e no ad pasuemön.

Jön binon gudikum ka gudäl, ab gudäl binon gudikum ka nejön.

Säks neai binons nentödiks, ab gespiks binons ömna soiks.
(Tradutods fa hiel Ian Niles)

X:80:2012

NATASTUNIDOT SELEDIK

FIT AS MEBAMAL

Vilag 'Fischbach' (nem at sinifon 'Fitabluk') tü tim at binon dil komota 'Ummendorf' nolüdü Lak di Konstanz in Deutän. Kludo fit et fo vilag binon sümbol baibinik demü nem vilaga, ye no binon fit fösilik. Mebamal at päkoboyümon skilo fa stonicöpan isik, el 'Martin Ludwig' (pemetöl ün yel 1852, kel ädeadam ün yel 1925 in 'Fischbach') me tuvots se sabajüds nilik, e pelöpladon tü del 18^{id} tobula yela 1897. Ston it binon tuvot gretik konüdafomik, posbinükot gladäda gladatimädik. Bi stons somik binons vemo selediks, äkodon stunidi valemik, pato bi älabon fomi fita, ye nen kap. Bäkafälän ilenglofon, ab bälidafäins e göb poso peläyümons stone.

GAV IN STON

"Mebü yelamazäl tumid Lampöra 'Wilhelm' Gretik tü del 22^{id} mätzula, yela 1897. Sekü danöf e dalestüm legretik Balükane Reigäna sis 1870/71 fa Kriganaklub di 'Fischbach' pefünöl..

Yelanum 1897 penücidon gebü Volapük, kel binon steifod tefü pük pro vol valik pedatiköl fa Pädan Schleyer se 'Litzelstetten' nilü 'Konstanz'. Nüpenot, kel atimo jinon levemo klänöfik mödikanes, binon sököl: "balmil jöltum zülsevel". Ekö plän: 'balmil' sinifon 1000, 'jöltum' sinifon 800, e 'zülsevel' binon 90 e 7, kludo kobonum at sinifon yeli: 1897.

MAFOTS E VÄTOT

Geilot: mets 3,60

Veitot: zimmets 90

Vätot za kuins 50

YELOD TELDEGTELID

NÜM 11

NOVUL 2012

(Pads 81 jü 88)

O Volapükaf lens Valöpo!

Sis yel 1989 dabükob gasedili obas.

Bü yels teldegtel esedob samädi balid Volapükaf lens ettimik. Ab tiäd balid no äbinon “Vög Volapüka,” ab “Pened Komunik Volapükaf lens Valöpo.” Dü yel te bal tiäd gasedila äbinon “Pened Komunik.” Ün del semik, balan reidas epenom obe ad sagön: “Tiäd nejönik kion! No kanol-li tuvön nemi gudikum pro gasedil obas?”

Seko ün yel 1991 evotükob nemi. Nu äbinon “Flenef Bevünetik Volapüka” stimü klub necalöfik pro Volapükaf lens, keli timü et ifünob. Ab pos yels degkil äsäkob obi: “Binon-li nem pötöfik?” Tü tim et, ädunob tidodemi Volapüka. Bal lärnodas tidodema at äbinon dö jipul, kel ilärf Volapüki, ab kel ävilof penön eke Volapüko. Seko epotof penedi lü gased nelegik nemü “Vög Volapüka.” “Nem gudik kion!” ätikob, e sis yel 2004 nem gasedila obas binon “Vög Volapüka.” Dü lif gaseda ye, nem ota eceinon kilna.

Ab üf odeadob-la dü yel okömöl, kis ojenos-li? Gased ofinikon-li laidüpo? Volapükaf len votik ovedon-li redakan ad fövön gasedi? Ekö säk veütik pro Volapükanef.

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

sedom
Ralph

XI:82:2012

LESPATS HITÜPIK

(Fa hiel John Redgwell)

Tü zädel alik jimatan obik, jiel ‘June’ ed ob, dunobs “Lespati Hitüpiik. (Linglänapüko: “Summertime Trips”). No alna jenon ün hitüp. Nemob lespatis obsik “Lespatis Hitüpiik” bi nemob jieli ‘June’ (= yunul), “Vomül Hitüpiik Oba” (“My Summertime Girl”). Seko lespat alik obsik binon “Lespat Hitüpiik”, bi “Vomül Hitüpiik” binof ko ob. Kodü bäldot obsik, dalabobs tävakadis, kels dälons obes tävi glatik da län lölik. Tävobs da provin lölik ‘Essex’, id ini provins ‘Suffolk’ e ‘Hertfordshire’.

Zif cifik provina Essex binon Chelmsford. Visitobs suvo zifi at. Dabinon legad pro valans, kö seadobs ün hitüp. Keblinobs zibi e drinedis, e juitobs onis in legad jönik at. Ün nifüp, u ven reinos, seadobs in dil petegöl zifa nilü selidöps. Anikna golobs ini selidöps e remobs canis. Tö Chelmsford dabinon i maket dis toodaparköp, kö seloy dinis mödik, bevü kels laini. Suvo remob oni pro el June, kel trikof mödo.

De Chelmsford mögos ad tävön me nibud lü zif Basildon, zif nulädik in sulüd provina. Dabinon us maket gretik äsi selidöps mödik. Anikna visitobs zifi Bishops Stortford in provin Hertfordshire. Tävobs primo lü Stansted, kö dabinon flitömapof gretik. Logobs flitömis, kels flitons löpo in sil. De Stansted, pos nelunüp, lükömobs lü Bishops Stortford, zif vönik, kö svans jönik svimons mo e ge. Binon lüloged pänabik.

Colchester (nem Romänik: Camulodunum) binon zif vönikün Lingläna. Dabinon us kased e bumots vöniks.

De Colchester tävobs ömikna lü zif Sudbury in provin Suffolk. Täv at binon tre juitik. Goloy ve länod vemo jönik. Us logoy felis valasotik e valakölikis, farmadomis, domilis e glügis vöniks. Dabinon seadöp su lubel nilü glüg, kö seadobs ad fidön zibi pekeblinöl.

Visitobs topis mödik nitedik da yel. “Lespats Hitüpiik” binons valikna lespats solik, va sol nidon, va reinos, bi el ‘June’ binof ko ob!

IN VINO VERITAS

Utans, kels no desirons ad lärnön Volapüki kanons too drinön Volapüka-vini.

El “Bioweingut Baumann” tö Gerlachsheim ve fälid flumeda “Tauber” in Frankän (Sulüda-Deütän) prodon e selon vini panemöl: “Volapük”.

Tü deadamadel tumid Datuvala, el “Heimat und Kulturverein Oberlauda” (Lomäna- e Kulivakklub di Oberlauda) kobü guvanef zifa at, disinon ad jafön eli “Volapük-Platz” (Volapüka-Piad). Vitida-länilabot “Baumann” stüton disini at: A flad alik puselöl, febäd at ogivon yurodi bal gönü desinod at.

Vina-febäd ävälon vitidi ela “Müller-Thurgau” sägik. Vin at pakaladon dub smek flukas zitronasümik, brikoda, muskata, ab i dub minöf feinik. Züdöf plitiko flifik givon vine keinoti ad vedön bötidavin plitik.

In vin binon verat!

(Tradutod fa Kadäman Hermann Philipps)

KADÄM BEVÜNETIK VOLAPÜKA

Tü del balid tobula, Kadäm Volapüka eprimon büsidi nulik oka. Cifal ebenokömaglidom Kadämanis jöl, e spelom, das okanoms kevobön frutiko dü yels 2012-2013 gönü Volapük.

DRIM TEFÜ PÜK MEKAVIK E NEUDIK

(stabü [yeged](#) in el ‘Südwest Presse Magazin’)

Jvabänapük no äkanon pakön oki mödo etflanü flumeds ‘Rhein’ e ‘Neckar.’ Ye, tü tumyel degzülid se topäd Badän-Vürtän. pük semik äpubon ko flag ad konkerön voli lölik, sevabo: Volapük.

Ab drim at ipaseton ya pos yels nemödik. Volapük pävikodon fa mätedapük, sevabo: Sperantapük – e täno bofiks pämodränons fa Linglänapük. Anu Tatabukem Bayänik jonon dajonädi tefü jenotem pükas mekavik.

“Volapük” binon mitul vöda Linglänapükik “Worldspeak”. “Pük Vola” at, kel sötonöv nepaletöfo dünön menis valik, pädatikon fa hiel Johann Martin Schleyer, pädan katulik tö zif ‘Konstanz’ mu tälenik. Äsevom pükis mödik, e ma temun okik äpläyom musigömis teldegtel. Delabuks omik de 1870 jü 1878 jonons omi as men noliälük ko nitedäl tefü dins mödik.

Äbejäfom noe godavi, dugälavi e pükavi, abi äsevom säkädis smalik aldelikis pädänanas okik. Dub penets ömik oma kanoy kludülön, das ikömom de züäd pülik. Too äkanom julön pö gümnad, danü tälenis mödasotik oka.

Gramat pästüköl fa om äsökon Vöna-Grikänapüki, kel in tim et nog suvo pätidon; vödastok älüodikon mu pato ma Linglänapük, Deütänapük e latin. Samo, prim Sölapleka binon Volapüko: “O Fat obas, kel binol in süls, paisaludomöz nem Ola!

Jaf hiela Schleyer pamebon me nem cifasüta tö Litzelstetten, e dub mebaplatäd lä pädanöp. Tö zif Konstanz i veg labon nemi omik.

In stafabumäd ela Ölsee (Leülalak) in vilag Alberweiler, kel nutimo binon dil komota Schemmerhofen, äkobikoms Volapükans balid ün yel 1882. Jenöfo Sifal zifila at äsagom, das komot omik öremon-la eli Ölsee, if atos ömögönöv, ad stitön us mebatopi gönü Volapük, ab atos jenöfo no ejenos, bi dalaban privatik dalabom eli Ölsee ün tim presenik.

Ün yel poso tö zif Ulm länafed balid Volapükaklub Vürtembergik pästabon. Usao pük at “vealik” (vödapled Deutänapükik: “Schleyer” sinifon “veal”) äpakon lespidiko. Kisi frutons stemanafs e telegraföms if no kanoy spikön ko mens in taledadils votik? Zao tü yel 1890 ädabinons in vol lölik zao Volapükans balion, klubs plu kiltums, Volapükagaseds teldeglul, ed igo niverakateds lönik, as sam tö München e Wien.

Dü Kongred tö zif Paris, Volapükamufans ye däfeitikons löliko. “Zänabür Volapüka” ela Schleyer tö Konstanz ärefudon balugükam alik; votastidapalets difik äpubons vödabukis e gramatis lönik; Plas livükön menefi de pükastöbs, Volapük ämosadon ini kaot.

(Tradutod fa Kadäman Hermann Philipps)

Rosad, kele givoy nemi seimik votik, binon ai rosad.

XI:86:2012

ZÜPÄDAN (1)

(Fa hiel Frank Roger)

Rönob ai.

Rönob da züamöp fogik; tifalob ta futs lönik ad sturön sui glun: too plöpob ad gegaenön leigaveti oba, ab bleibob rönön ai, do lögs oba te mufülons.

Voläd zü ob pianiko dasumon fomi sevädik, äsif vienil fibik moukon fogili. Rönob ve luyal fa yufaditretasit negudiko pelitüköl. Takädob nelunüpo. Steifülob ad getön fouki japikum su foms valik neklilik zü ob. Tikods süikons in tikäl oba, äsif fogil ninik moikon. Kim binob-li? Kiöpo binob-li? Kisi dunob-li is? Gespiks nonik.

Sienam japikumon, e tikäl oba klilikon ai. Senob äsif dunods valik at binons lenuliks, äsif penikurbons ebo anu pö naed balid. Mems nekleilik mufikons ini dils peklänedöl tikäla obik, ab jünü no nog gespikons säkis oba.

Do lölöfiko no sevob kiöpo binob, u kisi sötob gudiküno dunön, klulabos, das blibölo is in luyal at vagik no labon zeili. Primikob ad rönön dönu, flekob fädiko, nü isio, nü usio, doniogolob ve tridems, ab lükömob te lü luyal votik negudiko pelitüköl, e bleibob rönön ai. Sunikumo u latikumo mutob tuvön segolöpi.

Steifülob ad maifükön yanis ömik, kelis beirönob, ab valiks pefärmükons. Jinos obe, das binob soalik in bumot at. Klulabiko binon bumot vorädik, pefärmüköl, nelügolovik valanes. Seko lio fino elükömob isio? Steifülob ad lerorön, ab te lunoid raudik sükömon, äsif fabrikamasnil ninükon ai vögatanis oba, kels no nog blümons ad geb valemik. Ab no sötob töbön obi, bi nek kanon alo lilön obi.

(Kanoy reidön [dili telid](#) ün mul okömöl)

XI:87:2012

RÖLETANS KIL

Värbs: BLIBÖN, BLEIBÖN e BLEBÖN binons röletans kil gudiko sevädoviks in Volapük. Ab mödikans no plöpons ad gebön verätiko onis.

Ebetikob lunüpo fikuli at, ed ekö tikamagot oba nulik. Bo no obaicedols, das tikamagot obik binon gudik, ab te steifülolsös oni, begö!

Pla dönuam nomas gramatik tefik, esteifülob ad bepenön jenetis ad jonön gebi värbas at:

BLIBÖN sinifon: binön laido in top bal. Samo:

Blibob tö London. Blibom in länäd. Blibol pö teat.

BLEIBÖN sinifon: dunön ai bos. Samo:

Bleibob stanön. Äbleibof seadön. Bleibols takön.

(‘Bleibön’ binon jenöfo värb fasilikün ad gebön, bi vöd sököl muton binön ai nenfümbidir värba, sevabo: finot, kel finikon me –ön äs in sams kil löpik).

BLEBÖN sinifon: binön laido in tikalastad/kopastad semik. Samo:

Blebobsös takediks. Bleboms ai soldats.. Eblebom poldan.

(Noet: If kanols dientifükön gebis 1) e 2), votikos obinon ma geb kilid).

Penolsös fomi verätik ini spads sököl:

Buks somik no ??? dis nuf obsik!

Cils at ??? nedöbiks.

Mans ??? komipön ta neflens valöpo;

Jimatan ??? aldeliko lomo;

Flens oba ??? zuniks kodü neflenöf omas.

XI:88:2012

SAGODS FA HIEL OSCAR WILDE

Säks neai binons nentödiks, ab gespiks binons ömna so.

Yels teldeg löfäda logotükons vomi äs failot, ab yels teldeg mateda logotükons vomi äs bumot notidik.

Din teik, keli vo sevoy dö nat menik, binon, das cenon.

Alan kanon kesenälön liedu flena, ab neodoy nobaladäli ad kesenälön plöpi flena.

Okiäl no sinifon ad lifön äsä viloy lifön, ab ad flagön votikanes, das lifonsöd äsä oy it viloy lifön. E nenokiäl sinifon ad laidükön lifis votikanas nes vügolön vü ons.

Man, kel no tikom ma mod okik, no tikom ma mod seimik.

Nutimo mens jinons tikädön lifi äs spekul. No binon spekul. Binon sakram. Dial ota binon löf. Leklinükam ota binon sakrif.

Mans sevoms lifi ven binos tu gölik. Voms sevofs lifi ven binos tu latik. Atos binos dif vü mans e voms.

Dramatans binons so läbiks. Kanons välön, va opubons in lügadramat ud in fredadramat; va obinons frediks u nefrediks, va smilons ud odrenons. Ab lif jenöfik binon difik. Pluamanum manas ä vomas pamütöns ad plösenön okis in rouls, tefü kels no labons gitodis. Vol binon städ, ab rouls in dramat at pemükons.

Vol päjafon pro mans, e no pro voms.

(Tradutods fa hiel Ian Niles)

ZÜPÄDAN (2)

(fa hiel Frank Roger)

Lefenob, e sludob ad labön paudi nognaik brefik. Säkäds bleibons töbön obi. Kim binob-li? Kis binon-li bumot labürenik at, e kikodo binob-li is. do binon jiniko pälvöl? De kel ämorönob-li ven esevälöfikob. In tef at, lio kanoy-li sevälöfikön du rönoy? Nos atosa binon siämik, e mems neklülük lä ob no solidikons ini jenöfots u nüns geboviks.

Sötob bo bleibön rönön jüs sekömob se top at. Seko dunob osi. No numob numi luyalas, kelis duspido, numi tridemas, kelis doniogolob, numi yanas färmik, kelis beirönob. Ebo ven sienob löpikön ninü ob dredü e nesefi, sagob obe, das neföro ba otuvob segolöpi, tän logob liti nidik cütidik finü luyal.

Lerorob, e atna vög oba jäfidon ya gudikumo. Lerönob lü segolöp äsif binon leyan parada, maifükob leziliko oni, dukömob plödio e stopob süpo nenmufiko. Galans pevaföl kil in leigeds grünik peklotöls stebedoms obi; klülabo ililoms lerori obik. Zeiloms obi me güns okas, e balan omas sagom: “Benö! balan nog votik.”

Du steifülob nog ad nüjoikön sienamis valik nulük at (lut plödük koldülük, lurein, sil dub lefogs petegöl, süt luimik, ve kel binons bumots gedük, soldats kil e vabs nefago seatiks), panamijänädob fa balan leigedanas, e grobäliko lü takomipavab pedugädöl.

No töbidob ad takomipön; sevob, das no kanob logodön obi ko soldats kil pevaföl, e steifülob ad säkön: “Nesiäm valik at, kisi sinifon-li-la?” ab vöds obik binons nekleilüks e ti lelilamoviks. Mans kil no igo daliloms obi. Maifükoms podayani vaba, joikoms obi ninio, e sökoms obi. Löädob levifiko dönu; visü ob binom man logodü lefenik ed i peklotöl me leiged grünik, klülabiko lecif manas

“Efanob nog votikani, o Liötan,” sagom ome balan omas. Liötan nutom, jonom me doat bosü, kel sümodon stirana-seadöpi flitöma. “Tanolsöd omi,” sagom manes. “E moükolsöd omi. Tän lülogom stedo lü ob e läükom: “Pidob osi, o flen! Ekö vobod dönuik, kel lenaudon obi, ab binon ut, keli mutob dunön. Ebüdo ob, das mutob deidön oli diseinü dönu-frutidam kopa olik. Säkis nonik, begö! Kanob dunön nosi ta at.” Flekom kapi moamü ob, e maletom manes omik, fövomsöd.

“Stebedolös, begö!” sagob; fredob, das vög oba fino eprimikon ad nomo jäfidön ün timül krütik at. “Kisi tefon atos?” Liötan lemufükom kapi, ab süpädü ob, balan soldatas sagom: “Sagolös osi ome, o Liötan. Man no kanom suemön osi. Meritom ga kleilükami.” Spetob splodüli vuta ä leskäna sekü refud mäpüdük ad lobedön büdi lecifa, ab lestunükamü ob, Liötan seifom, e sagom: “Benö! okleilükob ole jenoti ot naedü nennumovik.

Naedü nennumovik-li? No kanob suemön sinifi ota, ab tim no dabinon ad säkön, bi Liötan ya eprimom kleilükami okik, e lülogedom stedo lü bos nilü futs oka ad vitön logis oba. “Ädabinon sperimänt militik seimik, sevöl-li? – vestigadis in “Züpädan” sonemik us in bumot, se kel ebo anu esekömol. Sperimänt at liedo eneplöpon; no sevoy, kis imijenon, ab top lölik pävagükon demü pösodef, binon seväro paproiböl. Pagaledon fa mens äs obs, jüs nolavans otuvons gespikis demü säks tefik valik, äsi tuvedoti tefü näivobed böladik, kel eblinon oli isio.”

Liötan seifom nogna, läkom lipis okik, e fövom, du vög oka sufodük lefenikon ai. Vög oma tonon äsva ikleilükom jenoti at sis memaprim oka, jenoti, keli kanom resitön nen meditam anu, ab keli vilöfo glömomöv.

(Finoti okanols reidön su pads gaseda yanula, 2013)

LÄLID IN STUNALÄN

(fa hiel Lewis Carroll)

(Noet Redakana: Liedo emutob ropön konoti at dü yulul pasetik, ab anu kanols juitön dili balid kapita jölid:

KAPIT JÖLID

KRÖKIDÖP KÖRADAIMA

Nilü nügolöp gada ästanon rosadabim gretik: rosads, kels äglofons us, äbinons vietiks, ab ekö gadans kil, kels jäfädiko äköloms onis redikis. Cedü Lälid, atos äbinos vemo bisarik, seko änilikof lü oms ad küpedön omis nilikumo; lükömölo lü oms, älielof balani omas sagön: “Prüdö! o Lul! No skutolöd obi soiko me kölam!”

“No äkanob vitön osi,” äsagom Lul me vög todik: “Vel ejoikom kubiti oba.”

Tän Vel älöpiologedom, sagölo: “Ekö ol! o Lul! kel blamol ai votanis!”

“Ol no sötöl spikön,” äsagom Lul. “Te ädelo elielob sagön köradaimi, das meritöl ad perön kapi olik!”

“Kikodo-li?” äsagom utan, kel ispikom balido.

“Ab lesi! fümiko tefon kudi oma! äsagom Lul.

“ed osagob ome kodi: bi eblinom kvisinane tulipavulis pla bebs.”

El Vel ädoniojedom kefi oka, ed ebo anu iprimom ad sagön: “Nu, se dins negidik valik – “ ven fädo ilogom eli Lälid, kel äküpedof onis, e sunädo äbemastom zuni oka: votans i zilogedoms, ed äbiegoms dibiko lo of.

“Vilol-li sagön obe, begö! äsagof Lälid boso plafiko, “kikodo kölols-li rosadis et?”

Els Lul e Vel äsagoms nosi, ab äflekoms lü Tel. Tel äprimom me vög nelaodik: “Benö! Jenöfo, o Lädül, bim et emuton labön rosadis redik, ab liedo pölo eplanobs bimi ko rosads vietik, ed if Köradaim otüvof osi, obs operobs kapi obas, fümö! Seko, o Lädül, dunobs mögikünosi bü lüköm ofa ad – “ Tü timül at, el Lul, kel älogedom dredälisko love gad, ävokom: “Köradaim! Köradaim!” e gadans kil efaloms sunädo sui logods. Äbinon noid stepas mödik, e Lälid, kel äledesirof logön Köradaimi, äzilogedof.

Balido ämalekoms soldats, kels äpoloms trifis; soldats at älaboms koapis platik e follögulikis, äs gadans kil, ko nams e futs len guls fol: poso äkömoms kurans deg, kelas koap löliko pädekon me kars, e kels ägoloms telo, äs soldats. Pos utans, äkömons

cils regik; äbinons deg, e lelöfikans pepärüköl at, namils peyumädöl, fredö äbunons vego; pädekons me körs. Poso äkömons vüdäbs, mödadilo Kōraregef, e bevü ons, Lälid ämemosevof Kroligi Vietik: äspikom vifiko, närvodiko; äsmililom dö valikos, ed egolom bei of nen küpetön ofi. Ekö nu Kōralupul, kel äpolom su kusen veluvik kroni rega; e lätiküno, finü prozed regik magifik at, äkömons KÖRAREG E KÖRADAIM.

Lälid ädotof boso, va sötöf i seatön su logod äs gadans kil, ab no äkanof memön, das ililof föro nomi somik tefü prozeds; “e zuo,” ätikof, “kise öjonidon prozed, if alan omuton seatön su logod? Lölöfiko no ologoy oni! Sekü atos, ästanof us takediko, stebedölo.

Sosus prozed äkömon visü Lälid, valans estopons ed elülogedons lü of, e Köradaim äsagof seväriko: “Kif binof-li?” Äsagof atosi Kōralupule, kel äbiegom dibiko ed äsmililom gespikü of.

“O diotan!” äsagof Kōradaim, lemufükölo kapi nesufädiko. Tän äflekof lü Lälid, ed äfövo: “Lio panemol-li, o cil?” “Nem obik binon Lälid, o Mayed Orik,” äsagof Lälid mu plütiko; ab äsagof oke it: “Benö! Binon te kadapledem. Lölöfiko no dredükon obi!”

“E kims binoms *utans*?” äsagof Kōradaim, kel äjonof doato gadanis kil, kels äseatoms su logods zü rosadep.

(Ret kapita jölid opubon su pads gasesda yanula, 2013)

XII: 96:2012

NOATAPENÄT OBSIK (1)

Sevoy, das Grikänans vönik no elabons noatapenäti patik. Ämalons musigi oksik medü lafab, efe so, das ämalons noati löpikün me el ‘A’, e tonodem äzugon donio. No obejäfobs ye lunüpo me stukot e geb noatapenäti Grikänik, bi mod et malama emoikon, ven kuliv Grikänik pämodränon dub kuliv Germänik.

Musig Vöna-Grikänik, plä diledils anik, peperon lölöfiko, ed utosi, kelosi sevobs dö on, ekanobs te seivön se penäds fa filosofans e teorans, kels binons pro no-däpäbs reided ni muadik, ni fasiliko suemovik.

Dü kuliv Germänik et ädunoy primo nen malam anik; pianiko ga äsenälöy neodi ona, e nömats äpubons. Kiöpao äramenoy-li onis? Atosi no nog sevoy fümiko; ab binos sio kúpädik, das nem: nömats, ‘neumata’, licinon de Grikänapük. Vöd: ‘neuma’ sinifon: vineg, jäst, ed ägeboy jästapüki pö korakanit. Pö atos koridilekan no äflapülom misuro – misur no äsevädon – ab ämalom koranefe me jästs: ‘neumata’, va noat kanitabik äbinon löpikum u donikum ka noat büik, u va älabon bo tonodalöpöti leigik. Jästs et pämagulons pro koridilekan penaviko sui pärgamen labü vödem keli älabom fo ok. Lä ats kazetamalüls äbinons, kels ädiseinons ad kipön plöseni su veg verätik.

Se kobiosmet sotas tel et malülas – zao ün tumyel velid – nömats bo edavedons ad malön ritmuti e löpöti tonodas, bu val pö psamikanitam dü kult. Atos äbinon vo lekananotod ze balfomik, ab ven ün gol timas kanit ävolfon, ed ädageton fomis liegikum, nömats ävedons komplitikums, ed igo musiginolans suvo no äanolons sinifis kuratik onas. Steifs difik pädunons ad metodön atosi. Hikleudan: ‘Romanus’ äpladom tonatis vü nömats: me ‘A’ (‘altius’) ämalom, das tonod ämuton pakanitön ko löpükam vöga, me ‘C’ (‘celeritas’) das timot ämuton pavifükumon, me ‘I’ (‘inferius’), das noat ämuton pakanitön donikumo mö tonod bal, me ‘S’ (‘sursum’), löpikumo mö tonod bal ka noat büik. Ön plag äklülädos, das me atos stad no ägudikumon, ab

XII:97:2012

löpiköl. Igo frütü gelan klavs alik gela päblimons me tonats. Ab pos tim semik ga no äkotenoy tefü atos, e tämo stripemasit pedatuvon. Fa kin-li?

Si! Atos binon säkäd! Kösömiko kodidoy datuvoti at hikleudan: benediktik: ‘Guido di Arezzo’, kel elifom de yel 995 jü yel 1050. Palecedom ga i as kodan datuvotas frutik mödikum in jäfüd musiga. Tonodems (e solfed) pedatikons niludo fa om; ma nilud i mutoy danädön ome “nami di Guido” sonemik, ma kel äkanoy numön balatiko me doats mälstinamusigömis u mälnoatasitis ün tim et geböfikis. Zuo epreparom ma nilud dub blufs okik me musigöm balstinik: ‘monochord’ panemöl, datuvi virginala, klavizema e pianoda. Fino egevom niludo stabi pro noatapenät obsik, dubä äpladom nömatis sul strips, keles tonodalöpöt fümik pigivülön. Atos pätidon ün tim büik; ab latikumo eklülädos – e lü ‘Hugo Reeman’ duton stim datuvüla atosa – das el ‘Guido’ obsik ya emutom sevön musigiin kel strips pägebons ad malön tonodalöpöti noata. In namapenäd se prim tumyela degid tuvoy samo vü nömata stripi redik, fo kel ‘F’ pedäsinon. In fümükam tonoda bal su strip rufom no binon-li de stripemasit nutimik? In namapenäd votik se fin tumyela ot, kel petuvon in ‘Amiens’, pepenetos, das imaloy ün 986 – klu nog bü timül, das ‘Guido’ pämotom – tonodafagotis nömatas medü strips.

Ab meritab gretik ela ‘Guido’ ebinon, das edavobom tikamagoti ad gebön stripis as sit. Iprimoy, äsä ya pämäniotos, ad

liunön stripi redik bal pro ‘F’. Latikumo sus at strip yelovik äkömon pro ‘C’. Benediktan obsik äliunom nu vü bofiks stripi blägik pro ‘A’, e dub atos nefüm lätik tefü tonodalöpöt noata inepubon,

bi nu su e vü strips alna noat te bal äkanon binön. Latikummo eläukom suso nog stripi: ‘E’ u diso stripi: ‘D’, ab äcedom, das strips plu fol no äbinons zesüdiks. Len prim stripas ämalom pro tonods kinik ämutons pagebön, du nömats in fom boso balugikum pägebons fa om as malüls noatas. Ün gol timas

noatapenät esufon klülisko nog votükamis veütik: samo noatakaps evedons glöpiks e labons patedi ot, ab ledin eblibon.

(Finoti yegeda at okanols reidön su pads gaseda yanula 2013)

XII:98:2012

KADÄM BEVÜNETIK VOLAPÜKA

Tü del balid dekula, yela 2012, Kadäman Hermann Philipps vedom Vi-Cifal Soga Bevünetik Volapüka. Flanü detik kanols reidön Dalebüdi Cifala in tef at.

Kobü Volapükaf lens da vol lölik, vilob benokömaglidön omi in cal at. Cedü ob, binom lisetan dialik ad atos. E kikodo-li?

Vilob anu penön vödis anik dö om:

1. Binom duinafägik tefü geb gramata e vödastoka Volapükik. Nol omik tefü geb gramata e vödastoka binon legudik. Estudom dibiko gramati Volapüka, äsi gebi vödastoka, e kanoy stunidön skilis at in tradutods oma;
2. Dalabom noli legudik jenava püka. Bi Volapük äbinon pük bevünetik balid ad paplagön, binos veütik ad sevön rigi vönaoloveikodas, kels i pedaoptions fa püks bevünetik anik nulikum;
3. Nitedälikom pro dabük tidodemas e vödabukas. Jenöfo tü tim at jäfom me revid tidodema fa el Schmidt, äsi me veratükam tradutoda obik vöda-buka gretik fa hiel Arie de Jong ini Linglänapük;
4. Epromom ad fövön dabüki gaseda tiädü: ‘Vög Volapüka’, kel ya epubon love yels teldegtel. Del okömon, ven no plu okanob redakön oni, e binon trod gretik obe ad sevön, das gased obas no odeadon ko ob;
5. Fino, cedob, das dalabom kalietis zesüdik dugana ad lanälükön Volapükaf lens retik da vol. Muf obsik binon smalik, e skil at binon go veütik, pato ün tim presenik. Omutom sevön ad gudiko reigön mufi, e ad sefükön stabädi e kotenükami ota.

XII:99:2012

SOG BEVÜNETIK VOLAPÜKA
DALEBÜD CIFALA NÜM FOL
YELA 2012, TÜ DEL BALID DEKULA

**DISPENAN: Brian R. Bishop: Cifal Soga Bevünetik Volapüka,
VÄTÄLÖLO,**

- das dalabom noli legudik jenava Volapükik;
- das binom duinafägik tefü geb gramata e vödastoka Volapükiks;
- das propagidom Volapüki dub tradutods e peneds;
- das nitedälikom pro dabük vödabukas e tidodemas Volapükiks;
- das promom ad fövön samädis fütürik gaseda Volapükaneffa;
- das dalabom kalietis zesüdik dugana ad lanälükön Volapükanis;
- das labom stüti lölik Kadämanas votik in cal vicifala;

**CÄLOM PRIMÜ ADEL:
Söli Hermann Philipps,
lödöl in Deutän, lä Beethovenallee 61,
D-53173 Bonn – Bad Godesberg
as Vicifal
SOGA BEVÜNETIK VOLAPÜKA.
So pelonöl
IN ZÄNABÜR VOLAPÜKA
(fa) Brian R. Bishop
CIFAL: SOGA BEVÜNETIK VOLAPÜKA**

XII:100:2012

SAGODS FA HIEL OSCAR WILDE

Binos vemo riskädik nutimo, das himatan demom jimatani in mod seimik lo lüloganef. Alikans ai pasüadükons, das flapom ofi ven soalons. Voläd eminiludikon tefü seimikos, kel logoton äs matanapär fredik.

Nos sümedon nennefölot mödikumo ka nenprüd.

Binos nensiämik labön nomi kuratik dö atos, kelosi sötoy reidön e dö atos, kelosi no sötoy reidön. Mödikum ka laf kuliva menik sekidon de utos, kelosi no sötoy reidön.

Säks neai binons nentödiks, ab gespiks binons ömna so.

Ai binon bos neflenöfiko badik tefü lügs votikanas.

Dabinon din te bal in vol badikum ka binön ledemäb: sevabo, ad no binön ledemäb. Ai äcedob, das man, kel desirom ad matikön, sötom sevön u valikosi, u nosi.

Utan, kel stanon fagiküno de timäd oka, binon utan, kel magon oni gudiküno.

Man binom lifan labü lifs mödik e sens mödik; binom jafäd komplitik e mödafomik, kel labom ninü ok gerotis seledik tika e lelöfa, e kela koap it pamionton me maläds mostöfik deadanas.

Bisä vom kanof logodön jönikum mö yels deg ka daut lönik, binof löliko kotenik.

Matirajan söton jenön jipule äs süpäd, va plidof, u va no plidof osi. No binon dinäd, keli sötof rajanön soaliko.

Ven patütükoy, mutoy labülön sötöfi sublimik tefü valikos. Binos söt somikana ad so dunön.
(Tradutods fa hiel Ian Niles)

Südwestpresse, 11.08.2012

Nie wieder Missverständnisse

Konstruierte Plansprachen sollen einfach und neutral sein

Martin Ebner

Vor 100 Jahren starb in Konstanz der Erfinder von Volapük; vor 125 Jahren wurde das erste Lehrbuch für Esperanto veröffentlicht.

[[Volapüko.](#)]

Schwäbisch konnte sich jenseits von Rhein und Neckar noch nicht recht durchsetzen. Im 19. Jahrhundert trat dagegen eine Sprache aus Baden-Württemberg an, die ganze Welt zu erobern. Bereits nach wenigen Jahren war der Traum allerdings schon wieder vorbei: Volapük verlor das Rennen gegen das Konkurrenzprojekt Esperanto – und beide wurden dann von Englisch abgehängt. Nun zeigt die Bayrische Staatsbibliothek eine Ausstellung zu Geschichte und Gegenwart der konstruierten Sprachen.

Volapük ist eine Verballhornung des englischen Worts „Worldspeak“. Ausgedacht hatte sich diese „Weltsprache“, die unparteiisch allen Menschen dienen sollte, der Konstanzer Pfarrer Johann Martin Schleyer. Die Grammatik folgte dem Altgriechischen, das damals noch oft gelehrt wurde; der Wortschatz orientierte sich vor allem an Englisch, Deutsch und Latein. Der Beginn des „Vater unser“ zum Beispiel lautet auf Volapük: „O Fat obas, el in süls!: paisaludomöz nem Ola!“

In Alberweiler bei Biberach traf sich 1882 der erste Volapük-Klub; als Vereinsheim diente ein Pfahlbau im Ölsee. Im Jahr darauf wurde in Ulm der Landesverband „Balid volapükaklub vürtembergik“ gegründet. Von dort aus verbreitete sich das „schleyerhafte“ Idiom rasend schnell. Was nützen denn Dampfschiffe und Telegrafien, wenn man sich mit den Leuten auf der anderen Erdseite nicht unterhalten kann? Um 1890 gab es weltweit rund 1 Million Volapükisten in gut 300 Vereinen, 25 Volapük-Zeitschriften, ja sogar eigene Lehrstühle, etwa an den Universitäten in München und Wien.

Während eines Kongresses in Paris zerstritt sich die Volapük-Bewegung aber heillos. Schleyers „Weltsprache-Zentralbüro“ in Konstanz verweigerte jede Vereinfachung, verschiedene Reformfraktionen veröffentlichten jeweils eigene Wörterbücher und Grammatiken – statt die Menschheit von Sprachbarrieren zu erlösen, endete Volapük im Chaos.

Da wurde der Volapük-Verein in Nürnberg auf eine andere Plansprache aufmerksam, die der Warschauer Augenarzt Lazar Zamenhof 1887 unter dem Pseudonym „Dr. Esperanto“ (der Hoffende) vorgestellt hatte: einfach, präzise, flexibel und vom Klang her ähnlich wie Italienisch. Die Nürnberger gründeten den ersten Esperanto-Klub der Welt. Schleyer hetzte bis zu seinem Tod im Jahr 1912 gegen die „Nachäffer“ und die „Pfuscher-Sprache des Pseudo-Esperanto“ – trotzdem war sein Volapük bald vergessen.

In Deutschland blühte Esperanto nach dem Ersten Weltkrieg: In mehr als 200 Städten wurde die „internationale Sprache“ an Schulen gelehrt, an Fachhochschulen paulten Eisenbahner, Postler und Polizisten. Versuche, Esperanto bei internationalen Organisationen einzuführen, scheiterten jedoch am Widerstand Frankreichs. Dann ermordeten deutsche Nazis und sowjetische Stalinisten viele Esperantisten.

Heute ist Esperanto vor allem dort beliebt, wo man Englisch nicht so mag: in China, Brasilien, Frankreich. Oft spiegeln Esperanto-Veranstaltungen die Weltbevölkerung: viele junge Asiaten, dazwischen ein paar grauhaarige Europäer. In Bayern und Baden-Württemberg sind derzeit 21 Gruppen aktiv, darunter eine gemeinsame in Ulm und Neu-Ulm. „Die meisten lernen Esperanto

jetzt aber im Internet und haben keine Lust auf Vereinsmeierei“, sagt Irmtraud Bengsch, eine Mitbegründerin des baden-württembergischen Esperanto-Verbands. „Überhaupt wird unsere Sprache kaum noch als Religion betrieben. Esperanto ist einfach ein Medium, interessante Leute aus aller Welt kennenzulernen.“

Infos (last update: 28.04.2014):

„Zwischen Utopie und Wirklichkeit. Konstruierte Sprachen für die globalisierte Welt“ ist nun eine virtuelle Ausstellung der Bayrischen Staatsbibliothek in München: www.bsb-muenchen.de/veranstaltungenhtml/ausstellungenhtml/virtuelle-ausstellung-konstruierte-sprachen/

Internet sei Dank! Noch nie war es so einfach, Klingonisch oder eine andere der bislang über 1.000 Plansprachen zu lernen. Wer sich zum Beispiel in den Frequentativ und die übrigen grammatikalischen Feinheiten der Schleyer-Sprache vertiefen will, wird bei der Internationalen Gesellschaft der Volapük-Freunde fündig (sollte dazu allerdings Englisch können): www.volapuk.evertype.com Wirklich lebendig ist aber nur Esperanto. Der beste Einstieg dafür sind die Informationen des Esperanto-Weltbundes UEA: www.esperanto.net

Anhänger traditionellen Schulunterrichts haben Pech: In Deutschland ist Esperanto nur als Wahlfach zugelassen. Wer Esperanto an einer Universität studieren will, muss nach Ungarn, Südkorea oder China. Immerhin bieten hierzulande einzelne Volkshochschulen Kurse an – zum Beispiel in Herrenberg, Kaufbeuren und Buchloe. Der baden-württembergische Esperanto-Verband ist hier zu finden: www.esperanto-bw.de

Von Hans-Dieter Kuhn ist im Hartung-Gorre Verlag das Buch „Die Plansprachen Volapük und Esperanto in Konstanz“ erschienen: www.hartung-gorre.de/Esperanto_Volapuek.htm

REGISTAR.

Lautans materas Volapükik.

Bishop Brian R.	4, 13, 35, 37, 41, 55
Caraco Jean-Claude	6, 11
Cartwright John	25
Gasper Donald	27
Jong, Arie de	16, 17, 22, 25
Midgley Ralph	5, 8, 8, 9, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 21, 21, 25, 26, 27, 30, 30, 31, 34, 35, 39, 41, 43, 44, 45, 47, 49, 51, 52, 53
Niles Ian	42, 46, 50, 56
Philipps Hermann	48, 48
Redgwell John	33, 43, 47, 51
Schleyer Johann Martin	22
Sousa Abelardo	23

Lautans vödemas ini Volapük petradutölas.

Alfandari Arturo	31
Carroll Lewis	5, 8, 16, 19, 21, 27, 30, 53
Seiler Wilhelmine	37
Roger Frank	4, 9, 14, 18, 26, 31, 35, 41, 44, 49, 52
Wilde Oscar	42, 46, 50, 56
El "Lälid in Stunalän"	5, 8, 16, 19, 21, 27, 30, 53

Vöds nekösömik.

7, 45

Dalebüds cifala.

35, 37, 41, 55

Nuns, jenotem Volapükamufa, jäfs kadäma.

48, 48, 48, 55, 34, 40, 36